Politika'da sanat*edebiyat

"Beşinci Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması,,nın koşulları açıklandı

Büyük mizah ustası Nasreddin Hoca'yı anmak amacıyla her yıl 5-10 Temmuz tarihlerinde Akşehir'de Karikatürcüler Derneği ve Akşehir Nasreddin Hoca Turizm Derneği'nin girişimiyle düzenlenen Akşehir Nasreddin Hoca Şenliği bu yıl da aynı yer de ayrı ta ihte yapılacak.

Bu arada şenlik programı kapsamında yapılacağı bildirilen «5. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması»nın koşulları açıklandı. Bütün dünya karikatürcülerine açık olan yarışma koşulları şunlar:

— Yarışmaya gönderilecek yapıtlar daha önce bir yarışmada ödül almamış olmalıdır.

— Yapıtların yayınlanmış ya da yayınlanmamış olması kaydı aranmayacaktır.

— Konu sınırlaması yok tur.

— Yarışmaya bir karikatür ile katılınabilir.

— Gönderilecek karikatürlerin boyutları 42x42 cm. den büyük olmama lıdır.

— Karikatürler en geç 31 Mayıs 1978 gününe kadar gönderilmelidir.

— Yarışmaya ilk kez katılanlar karikatürleri ile birlikte bir adet fotoğraf ve kısa yaşam öykülerini göndereceki·rdir.

— Ödüller. 1. Büyük Ödül: Karikatürcüler Derneği ile Nasreddin – Hoca ve Turizm Derneği'nin ve recekleri Altın Nasreddin Hoca Plaketi ve 5000 TL.

2. Başarı Ödülleri: Beş a det başarı ödülü. Bronz Nasreddin Hoca plaketi ve 5x1000 TL. 3 Çeşitli kuru lışların, dernek, gazete, sendika, ajans ve kişilerin koyacakları özel ödüller.

— Yarışma 5-10 Temmuz tarihlerinde Akşehir de yapılacaktır.

— Ödül alan karikatürler İstanbul Karikatür Müzesi'nin malı olacaktır

— Yarışma karikatürleri bir albümde toplanacak ve yarışmanlara gönderilecektir.

— Yarışma karikatürleri Akşehir'de ve İstanbul'da sergilendikten sonra yarışmanlara geri gönderile cektir.

— Yarışmacılar dilerlerse karikatürlerini Karikatür Müzesi'ne bırakabilirler.

Bilindiği gibi ilk kez 1973 yılında genç karikatürcüler arasında bir karikatür yarışması düzenlenmiş, daha sonra yarışma 1974 yılından itibaren uluslararası alanda yapılmıştı.

Iki fotoğrafçı gözaltına alındı

İFSAK yönetim kurulu üyesi iki fotoğraf sanatçısı İstanbul Kumkapı'da sokak fotoğrafları çekerken toplum polis yapıtlarının fotoğrafını çektikleri gerekçesiyle gözaltına alınmışlardır. Savcılık tarafından ifadeleri alınan Yılmaz Kaiı, ve Reşat Te kelioğlu kısa süre sonra serbest bırakılmışlardır.

İFSAK bir bildiri yayın layarak olayı kınadığını açıklamıştır.

Polisin çekilen filmlere el koyduğu verilen bilgiler üzerine öğrenilmiştir.

İspanya'da 4 tiyatro oyuncusunun mahkûm edilmesini protesto eden öğrencilerle polis çatıştı

İspanya'da dört tiyatro oyuncusunun hapse mahkûm edilmesini protesto eden öğrencilerle polis arasında sokak çatışmaları çıkmıştır.

İspanya'daki polis örgütleri arasında en gericisi olduğu söylenen Guardia Civil'in, polisin de Barcelona Üniversitesi Kampüsünde tutuklamasını protesto eden öğrencilere saldırması üzerine çıkan çatışmalarda bir çok öğrenci de yaralanmıştır.

Olaylar üzerine mahkemenin bir tiyatro grubu üyesini dört oyuncusunun İspanya Silahlı Kuvvetleri ne hakaret etmekten suçlu bularak 7 şer yıl hapis cezasına ve birer para cezasına çarptırması üzerine patlak vermiştir. Oyuncular askeri mahkeme kararını İspanyada düşünce özgürlüğüne ve söz özgürlüğüne bir darbe olarak nitelemiştir.

Güney Amerika edebiyatının kalbi Şubatta Havana'da attı

Ödül töreninde bir konuşma yapan Kolombiya'lı yazar Manuel Mejia «Bu günleri gelecek için değerli bir deney olarak hatırlayacağız» dedi.

Şubat ayında Küba'nın başkenti Havana önemli sanat ve edabiyat olaylarına tanık oldu. Güney Amerikalı ilerici yazarların bir araya gelişi Güney-Amerika Yazarlar Toplantısı gerçekleştirilirken, 1978 «Casa de las Americas» ödülleri de dağıtıldı. Bu yılki ödüllerin bir özelliği de önümüzdeki yaz Havana'da yapılacak olan «11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali»ne ilişkin «Amerikamızda Gençlik Özel Ödülü»nün bulunuşuydu.

Güney Amerika Yazarlar Toplantısı

Havana'daki «Casa de las Americas» kültür merkezinde bir araya gelen Latin Amerikalı yazarların toplantısını Kübalı şair ve deneme yazarı Roberto Fernandez Retamar açtı. Retamar konuşmasında her yıl yapılan bu toplantıların uluslararası kardeşliğine pekiştirmede bir adım olduğunu belirtirken, Güney Amerikalı yazarlar arasındaki kollektif çalışma anlayışını övdü.

Toplantının önemli oturumlarından birisinin konusunu kültürel bağımsızlık ve kültürel kurtuluş sorunları oluşturuyordu. Çeşitli konuşmacılar Güney Amerika ve Karayipler bölgesinde yaşayan halklar üzerinde emperyalizmin kültürel baskılarını kınadılar. Kültürel gelişme yolunun nasıl açılacağı ve kültürel savaşımın halkların kurtuluş savaşımına nasıl katkıda bulunabileceği tartışılan başlıca konular arasındaydı.

Bu yılki toplantıda «Casa» jürisinin ve Kübalı yazarların yanısıra Sovyetler Birliği'nden Vladimir Gusev, Yuri Greiding, Uruguay'dan Alfreda Gravina, Meksika'dan Thelma Nava, Jamaica'dan Victor Reid, Arjantin'den Iverna Codina da gözlemci olarak bulundular.

Yazarlar Toplantısı oturumların sonunda çeşitli kararlar aldı. Bu kararlar bildiri halinde sunuldu.

Güney Amerika Yazarlar Toplantısı kararları

Bu kararların başlıcaları şunlardı:

☆ NİKARAGUA HALKIYLA DAYANIŞMA

Bu kararda Somoza rejimine karşı Nikaragua halkının ve Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin savaşımı desteklenilyor, Dünya kamuoyu önünde Somoza rejiminin işkenceleri, işlediği cinayetler kınanmıyordu.

☆ GÜNEY AMERİKALI SANAT EMEKÇİLERİNE YAPILAN BASKIYI KINAMA

Bir ikinci önemli kararda Şili askeri cuntası, Uruguay, Bolivya, Arjantin ve Guatemala faşist rejimleri altında yaşamaya mecbur edilen halklara karşı yapılan baskılar protesto ediliyordu. Kararr metninde bu halkların bir parçası olan sanat ve kültür emekçilerinin öldürüldüğü, kaçırıldığı, hapislere atılıp işkence gördükleri ve pek çoğunun sürgüne gönderildiği belirtilerek, sanat emekçileriyle dayanışma içinde olunduğu bildiriliyordu.

☆ 1979 JOSE MARTİ ÖDÜLÜ

Oturumlar sonunda açıklanan bildirilerde bu yıl 125. doğum yılı kutlanan Kübalı ulusal kahraman ve şair Jose Marti için 1979 yılında «Jose Martİ Amerikamızda Özel Ödülü»nün konulması da kararlaştırılıyordu. Nikaragualı şair Ernesto Cardenal tarafından okunan bildiride ödülün amacının, Jose Martİ'nin sanatının ve kişiliğinin daha geniş biçimde tanıtılması olduğu belirtiliyordu.

«CASA DE LAS AMERİCAS» ÖDÜLLERİ

17 ülkeden 43 yazarın katıldığı «1978 Casa de las Americas Ödülleri»nin bu yılki özelliklerinden birisi de «11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali» için bir özel ödül konulmuş olmasıydı. Ernesto Cardenal (Nikaragua), Alga Marine Elizagaray (Küba) ve Antonio Benitez Rojo'dan (Küba) oluşan jüri bir grup yazarın ortaklaşa yazdığı «Contra viente y Marea» (Bütün Eşitsizliklere Karşı) adlı kitabı birinci seçti. Kitabın yazarları, Küba'dan ABD'ye göç eden Kübalı göçmenlerin çocuklarından oluşuyordu.

Kısa öykü, roman, şiir, araştırma, çocuk ve gençlik edebiyatı, belgesel yapıtlarla verilen öteki ödüllerin sahipleri şunlardı. Claribel Alegrid (El Salvador), Glocande Belli (Nikaragua), Eduardo Galeano (Uruguay), Calndelaire Tiyatro Grubu (Kolombiya), Joaquin Gutierres (Kosta Rika), Kasey Lee Hinegson (Guyana) David Ojeda (Meksika), Hildebrando Perez (Peru), Angus Richmond (Guyana), Marta Rojas (Küba), Omar Gonzales (Küba).

Ödül dağıtımı sırasında jüri adına konuşan Kolombiyalı yazar Biguel Mejia «bu günleri gelecek için değerli bir deney olarak hatırlayacağız» dedi. Aynı törende «Güney Amerika Yazarlar Toplantısı»nda sunulan bildiriler de okundu.

Ödüllerin dağıtımından sonra Güney Amerika'daki halkların kültür ve sanat yaşamlarına ilişkin bir sempozyum düzenlendi.

SERGİLER... ELEŞTİRİLER...

CİHAT BURAK - resim - İş Galeri - 27 Şubat/17 Mart

Moda Galerisinin açılışında (1976) «Beş Gerçekçi Türk Ressamı» adlı sergi nedeniyle sunulan sanatçılardan biri Cihat Burak'dı. Bu sergi sonu sanatçı ve sanatseverler arasında sürekli tartışılan konu «gerçekçilik» sözcüğü oldu. Hatta «Beş Gerçekçi Türk Ressamı» kitabı bile yayımlandı. Sergi ve kitap işi banka reklamı gibi bir şeydi, slogan da «gerçekçilik... Bombalarını patlattılar resimler de kitaplar da cok satıı.

Aslında sanatçıların da sanatseverlerin de tahdiği ne «Beş» ne de «Türk Ressamı» sözcükleriydi.

Gelelim sergiye. Burak gerçekten usta bir sanatcı ama gerçekten «gerçekçi» değil. Düşcü, hayalci, zamanından çok tarihsel olayları saptayan, yer yer gerçeküstü, naif bir kişilik. Yapıtları: On Emir, Kader, Akropolis dizileri, Anıtkabir, Kose ... odaları taşımakta. Biçimlerden bazıları: mehter takımı, kediler, Fatih ve Mehmet BOLVADİN tuğrası ... gibi. Bunların yanısıra, düşcül resimlere karşın gerçeğe (gerçekçiliğe değil) yaklaşan yapıtların güçlülüğü bir yana, Burak'ın esprileri değil. Sözgelimi: Ateşe, Notre Dame, Fransa görünümleri. Sanatcı ikili anlayıştan şikayetci değil. İstediğini, içinden geleni yapmakta yana.

Burak'ın sanat gücüne kimse dil uzatamaz sanırım. Üstelik mimar olan sanatcı bu gücü verme yönüyle, bazen yönüyle çoğu ressamı geride bırakmakta.

ÖZDEMİR ALTAN - resim ve halı - Taksim Sanat Galerisi

Bir ay önce Mozka galerisinde açtığı halı sergisini resimleriyle birlikte sergiledi. Son yaptığı «Richter» vari yapıtı bir yana resimlerindeki ve halılarındaki özgünlüğü, güçlülüğü, ustalığı tekrar belirtmeliyim.

ÖMER ULUÇ -resim- Ankara Vakko Galeri — 2 Mart/30 Mart

Tanınmış sanatcı Uluç, son ve yeni yapıtlarını sergiliyor. Kendine özgün kişiliğiyle ilginç bir ressam.

FÜSUN ERDEM -resim- Taksim Sanat Galerisi — 7-21 Mart

Geçen yıl D.G.S. Akademisi resim bölümünü bitiren genç sanatçının ilgilenicilik çalışmaları için bir şeyler söylemek cok erken. Bitirdiği atölyenin etkisinde.

İMREN ERŞEN ve NURTAÇ ÖZLER -resim- D.G.S. Galerisi — 1/15 Mart

Ankaralı atılım grubunun iki sanatcısı. Ankara sanat ortamını yansıtıyor.

ÖTEKİ SERGİLER

NAZLI ECEVİT (resim): Cumalı sanat galerisi — 4/17 Mart.

MEHMET PEŞEN (resim): Tiglat Sanat Galerisi — 15 Mart/10 Nisan.

BERNA TÜREMEN (resim): Galeri Deko — 1 Nisan'a kadar.

AFSAD "fotoğraf sanatının işlevi,, konulu seminer yapacak

Seminere katılacağını bildiren kişi ve kuruluşlar arasında, İGD Foto-Film Kolu, Şahin Kaygun, Ara Güler, Hasan Kurbanoğlu, Güler Ertan, Gültekin Çizgen, Onat Kutlar, Reha Günay, Hilmi Etikan, İsa Çelik var.

Kısa adı AFSAD olan Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği Genel Başkanı Fikret Otyam yazılı bir açıklama yaparak, «Fotoğraf Sanatının İşlevi» konulu bir seminer düzenleneceğini bildirmiştir. Fotoğraf sanatçılarına ve fotoğraf kuruluşlarına açık olacak seminer 2 Nisan 1978 günü Ankara'da düzenlenecektir.

Fotoğraf sanatıyla ilgili çeşitli sorunların ele alınacağı bildirilen seminerin bitiminde fotoğraf sanatının işlevi üzerine ortak bir görüş

Şimdiye dek seminere katılacağı bildirilen kişi ve kuruluşlar ve değinecekleri konular şunlardır :

İlerici Gençler derneği Foto-Film Kolu: «Günümüz Demokrasi Savaşımında Fotoğraf Sanatı» Görevi:»

FOTOS (Gülnur Sözmen): «Fotoğrafın Topluma Girişi».

Şahin Kaygun: «Fotoğrafın Toplumsal İşlevi.»

Ara Güler: «Basın Fotoğrafı».

Hasan Kurbanoğlu: «Anlatımcı Fotoğraf.»

Güler Ertan: «Fotoğrafın Eğitimi.»

YENİ FOTOĞRAF DERGİSİ (Engin Çizgen): «Fotoğrafın Yayını.»

Gültekin Çizgen: «Genel Fotoğraf».

Onat Kutlar: «Deviet-Fotoğraf İlişkileri».

Reha Günay: «Mimari Fotoğraf.»

Hilmi Etikan, İsa Çelik. İFSAK.

düşünceler

ataol behramoğlu

Şehir Tiyatroları Usküdar Bölümünde "Taranta Babu'ya Mektuplar,, ve "Jokond ile Si.Ya.U,,

Nazım Hikmet'in yapıtlarına ilgi kendi yurdunda ve dünyada gittikçe yoğunlaşıyor. Bu rastlansal bir ilgi değil. O, yapıtlarının derinliğine insancıl, çok geniş boyutlu, engin içeriğiyle; ve bir biçim ustası, bir yenilikçi olarak gerek şiir gerekse tiyatro alanına getirdiği yeniliklerle, yüzyılımızın en büyük bir kaç yazarı arasındadır. Yıllarca bastırılmak, yok edilmek istenen ses, tüm engelleri aşıyor, önümüzde büyük ufuklar açarak tüm dünyada yankılanıyor.

Nazım Hikmet'in şiirleri ve özellikle de destanları, sahneye uygulanma bakımından geniş olanaklar taşıyor. Çünkü Nazım Hikmet çok yönlü bir sanatçıdır. Şiirlerinin, destanlarının yanısıra, tiyatro oyunu alanında değerli yapıtlar verdiğini ve ayrıca senaryoları olduğunu biliyoruz. Öte yandan, bir ressamdır da. Bütün bu özelliklerini bir arada düşündüğümüz zaman, şiirlerinin ve destanlarının, kurguları ve taşıdıkları görsel nitelikler açısından sahneye uygulanabilirliklerini anlamamız kolaylaşıyor.

Nazım Hikmet'in şiirlerinden bir sahne uygulamasını ilk kez, «Kerem Gibi» ile Genco Erkal gerçekleştirdi. Siyasal koşullar bakımından çok gergin bir ortamda, yürekliliğe gerçekleştirilen bu değerli ve başarılı ilk adımı; Genco Erkal'ın oyunculuk gücüyle ve bazı görüntülerle bedenen bir şiir resitali saymak gerektiği kanısındayım. Daha sonra Birlik Sahnesinde Ali Taygun'un «Katilleri Tanıyor musunuz?» uygulamasında, «Memleketimden İnsan Manzaraları»ndan bazı bölümler yer alıyordu.

Birkaç oyuncunun birden yer aldığı bu sahnelemelerde, destanın tiyatroya uygulanması eğilimi ağır basıyordu. Bu bakımdan, «Katilleri Tanıyor musunuz?» daki bazı parçaları, Nazım Hikmet'in şiirlerinden tiyatroya uyarlanan ilk sahne uygulamaları sayabiliriz.

Fakat, Üsküdar Şehir Tiyatrosunda Ergin Orbey ve Zeliha Berksoy işbirliği ile gerçekleştirilen «Taranta Babuya Mektuplar» ve «Jokond ile Si-ya-U» uygulamalarının, Nazım Hikmet'in şiirlerinden yapılmış ilk mükemmel sahne uygulamaları olduğunu söyleyeceğim.

Sahneye koyucu olarak Ergin Orbey'in önemli bir özelliğinin yalınlık olduğu kanısındayım. Sözgelimi, «Yorgun Savaşçı»nın sahnelenmesinde belki de en büyük başarı, sahne düzeninin ve kurgunun yalınlığındaydı. Öte yandan Orbey, ses ve ışık efektlerini de ustaca, ölçüyle kullanan bir sahneye koyucu. Onun bu özellikleri, Üsküdar Şehir Tiyatrosundaki uygulamanın başarısını sağlayan başlıca etmenler oluyor. Orbey'in başlıca kaygısı, belli ki, Nazım'ın metinlerini elden geldiğince yalınlıkla seyirciye (dinleyiciye) ulaştırabilmek. Bu bakımdan, şairle dinleyici (seyirci) arasına elden geldiğince az girmeye özen göstermiş. «Taranta Babuya Mektuplar»da bazılarına yoksul görünen sahne düzeni, sanırım, özellikle amaçlanmış bir sonuç. Orbey, çok çeşitli efektleri ve olanakları kolaylıkla kullanabilirdi bu uygulamada. Oysa ekrana düşürülen bazı fotoğraflarla, mizansen olarak bir masayla, ve her şeyden önce de Zeliha Berksoy'un oyunculuk gücüyle yetiniyor. Ve kanımca, böyle yaparakla Nazım'ın yapıtına daha çok saygı göstermiş oluyor. Yapıtı gereksiz, aşırı yan ögelere boğmuyor. «Taranta Babuya Mektuplar»ın başarısında, Orbey'in yorumunu başarıyla uygulayan, en ufak mimiklere varasıya tüm davranışlarını ve sesinin tüm tonlarını, nüanslarını ustaca kullanan Zeliha Berksoy'un yeteneğini özellikle belirtmeliyiz.

«Jokond ile Si-Ya-U»nun daha çekici bir uyarlama olarak görünüşü, bu metnin yapısıyla da ilgili. Nazım Hikmet'in «Tüm Şiirleri»nin ikinci cildinde Asım Bezirci'nin belirttiği gibi, «Jokond ile Si-Ya-U» masalla destan arası, yarı fantastik ve yarı sembolik bir eserdir...» İşte, bu masalın, fantastik öğeler, doğal olarak, bu yapıtın uyarlamasında sahneye koyucuya daha geniş olanaklar tanımaktadır. Ve Orbey-Berksoy ikilisi, bu olanakları, yine hiç bir aşırılığa kaçmadan, metni gerektiği yan ögelere boğmadan, başarıyla kullanıyorlar. Bu uyarlamada Berksoy'un hiç bir abartıya başvurmadan, sadelikle çizdiği Jokond tipine hayranlık duymamak olanaksız.

Üsküdar Tiyatrosunun birkaç gün önce bombalanmış fuayesinden geçerek, her iki uyarlamaya da fotoğraflarıyla değerli katkılarda bulunmuş olan İsa Çelik'in bu fuayede sergilediği Nazım Hikmet fotoğraflarının kırılmış camlarına hüzün ve öfkeyle bakarak girdiğimiz salonda, yine her an bir bomba patlatılmasına hazır olarak seyrettiğimiz bu her iki uyarlama, Nazım Hikmet adına, tiyatro sanatımız adına ve Şehir Tiyatroları adına övünç duymamız gereken bir olgudur.

Orbey'i, Berksoy'u, bu çalışmaya katkısı olmuş tüm sanatçı arkadaşları içtenlikle kutlarım.

Mayıs sergisi 2'nin hazırlıkları sürüyor

Görsel Sanatçılar Derneği'nin girişimiyle düzenlenen geleneksel «Mayıs Sergisi 2» nin hazırlıkları sürerken, tüm sanat dallarını kapsayacağı bildirilen sergi'nin 25 Nisan - 10 Mayıs tarihleri arasında İstanbul'un 3 galerisinde sergileneceği bildirilmiştir.

Barış, özgürlük ve demokrasi mücadelesinde sanatçıların daha aktif, örgütlü ve yaratıcı katkılarını desteklemek amacıyla konulan söz konusu ödüllere kişi ya da kuruluşun katılma biçimi ya da katılabileceği miktarı Görsel Sanatçılar Derneği'ne en geç 20 Mart 1978 tarihine kadar bildirmesi gerekmektedir.

Politika'YI YAYGINLAŞTIRALIM!

Tüm ilericileri, yurtseverleri, alınteri ile geçinenleri Politika'yı yaygınlaştırma kampanyasına katılmaya çağırıyoruz...

AYRINTILI BİLGİ YARIN

POLİTİKA, TEKELCİ SERMAYENİN MİLYONLUK REKLAM GELİRLERİYLE YAŞAMIYOR! POLİTİKA, SÖMÜRÜ DÜZENİNİ SÜRDÜRENLERİN DESTEĞİYLE YAŞAMIYOR! POLİTİKA, BÜTÜN GÜCÜNÜ EMEKÇİ HALKIMIZDAN ALIYOR! POLİTİKAYI YAYGINLAŞTIRMAK DEMOKRASİ SAVAŞIMINI GÜÇLENDİRMEK DEMEKTİR. POLİTİKA'NIN KAZANDIĞI HER YENİ OKUR, BARIŞ, DEMOKRASİ, BAĞIMSIZLIK SAVAŞIMININ GELİŞMESİNİN VE GÜÇLENMESİNİN YENİ BİR KANITI OLACAKTIR

13 Marttan itibaren; kentte, köyde, kasabada fabrikada, yurdun her köşesinde

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Cumartesi 11 Mart 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaoğlu Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09 Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Gündemsiz görüşme başbaşa yapılıyor

Karamanlis ve Ecevit görüşmeden önce gazetecilere.

★ DÜNKÜ GÖRÜŞMELERDEN SONRA «SAMİMİ BİR HAVADA YAKLAŞIMDA» ANLAŞMA SAĞLANDIĞI BELİRTİLDİ

★ HEYETLERİN GÖRÜŞMESİNDEN SONRA ECEVİT VE KARAMANLİS BAŞBAŞA KONUŞTULAR

☆ 500'DEN FAZLA GAZETECİ, RADYO ve TV MUHABİRİNİN İZLEDİĞİ GÖRÜŞMELER SIRASINDA MONTRÖ'DE GENİŞ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINDI

★ İKİ BAŞBAKAN DA İKİ ÜLKE HALKLARININ BARIŞ VE İŞBİRLİĞİNDEN YARARLI SONUÇLAR ELDE EDECEĞİNİ SÖYLEDİ

HABERİ 4. SAYFADA

MEMURLARIN SENDİKALAŞMASIYLA İLGİLİ TOPLANTI BUGUN YAPILIYOR

ANKARA (İSTA) Memurların grevli ve toplusözleşmeli sendikal haklara kavuşmaları ile ilgili yarın TÜS-DER Genel Merkezinde bir toplantı yapılacaktır. Oturdan fazla demokratik kuruluş ve sendikanın çağrılı olduğu toplantıda İşçi-memur tanımı f· ne yasalarda yer alan ~ işlik ilkesinin tartışılacağı bildirilmiştir.

TÜS-DER Genel Başkanı Hasan Fehmi Mavi demokratik kuruluşlara gönderdiği çağrıda memurların sendikalara ve siyasi partilere üye olmalarının Anayasa'nın 119'

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Kadınlar yürüyüşü bugün yapılıyor

İSTANBUL, (İSTA) 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün Türkiye'deki kutlama programı çerçevesinde İKD tarafından düzenlenen hatta bugün Beşiktaş - ...asım arasın da yapılacak «Kadınlar Yürüyüşü» ile sona erecektir.

İKD Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre yürüyüş saat 14'de Beşiktaş alanından başlayacaktır. Ancak kadınların saat 11'de Beşiktaş'da ... gösterileri istenmiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Yetki kanunu Tasarısı Plan Komisyonunda kabul edildi

HABER MERKEZİ Hükümete 16 ana konuda kanun çıkarılarak yetki verilmesi dün Millet Meclisi Plan Komisyonu'nda kabul edilmiştir. Plan Komisyonu'nda kabul edilen ve Bakanlar Kurulu'na 16

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Ecevit, Montrö'den dönüşte Cem ile yeniden görüşecek

Korutürk'ün TRT Genel Müdürlüğü konusundaki yazısı, hukuk çevrelerinde tepkiye yolaçtı.

ANKARA (İSTA) Başbakan Bülent Ecevit'in Montrö dönüşü TRT sorununun çözümü için Genel Müdür İsmail Cem'le bir görüşme daha yapacağı öğrenilmiştir. Başbakan Ecevit'in bu görüşme sırasında Cem'e son görüşmelerinden

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Hukuk Fakültesi'nde iki haftaya yakın süredir devam eden öğrenim dün de sürdürülmüş, ilerici-devrimci öğrencilere faşistler tarafından yöneltilen saldırılar etkisiz kalmıştır. (Fotoğraf: Ender ERKEK)

Eğitim Enstitüleri yöneticileri değişti

★ İkinci yarı yılın başlangıcı olan 3 Nisan tarihinde öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği sağlanmış bir biçimde yeni yönetim kadrolarının görev başında olacakları bildirildi ve gerekli önlemlerin alındığı kaydedilerek tüm öğrencilerin okullara gelmeleri istendi.

ANKARA (İSTA) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 53 «İki yıllık Eğitim Enstitüsü» ile 13 «üç yıllık Eğitim Enstitüsü»nün bütün yöneticileri değiştirilmiştir. Bakanlık yetkilileri okul müdürleri ile diğer yöneticilerin ve bazı öğretmenlerin değiştirilmesine ilişkin kararnamelerin ilgililere gönderilmeye başlandığını belirtmiştir bu işlemin bu hafta sonunda biteceğini söylemişlerdir. İkinci yarı yılın başlangıcı olan 3 Nisan tarihinde öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği sağlanmış bir biçimde yeni yönetim kadrolarının

(Devamı Sa. /. Sü. 5'de)

Atatürk Lisesi olayları sanığı 4 faşist yakalandı

★ İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NDE FOTOĞRAF ÇEKEN MUHABİRİMİZ POLİSLER TARAFINDAN TEHDİT EDİLDİ

★ GAZİANTEP'TE BİR İLERİCİ AVUKATIN YURUMASI ÜZERİNE BARO ÜYELERİ DURUŞMALARA GİRMEDİLER

★ BURSA İKTİSADİ VE SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ'NDE FAŞİSTLER ÖĞRENCİLERE SALDIRDI

HABER MERKEZİ Siyasal cinayetlerin sorumlusu oldukları hergün bir kez daha kanlarının faşisterin silâhlı, bombalı saldırıları yurdun çeşitli yerlerinde dün de devam etmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde polis ekibinin değiştirilmemesi basın mensuplarının tehdit edilmesine kadar varan boyutlara yol açarken, Gaziantep'te bir ilerici avukat'ın vurulması üzerine Baro üyeleri duruşmalara girmemişlerdir. Ankara'da Veteriner Fakültesi'ne pata-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Madenlerin devlet eliyle işletilmesini öngören yasa meclis'te

ANKARA, (THA) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal, madenlerin devletleştirilmesine ilişkin yasa tasarısının mutlaka yasalaşacağını ve uygulamaya konulacağını söylemiştir.

Baykal, dün düzenlediği basın toplantısında gazetecilerin sorularını cevaplandırmiş, ebu yasa 1975 tarihinde hazırlanan ancak kabul edilen ve Bakanlar Kurulu'nca

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'de)

Yunanistan Komünist Partisi Genel Sekreteri

H. Florakis'in

Özel demeci

★ «Kıbrıs'ta, Türkiye-Yunanistan ve Kıbrıs'ın, Türk ve Yunan halklarının çıkarlarına aykırı ABD dayatmalarından uzak bir çözüm için savaşım veriyoruz.»

★ «Geçmişin ötesinde, halklarımız arasındaki dostluk bağlarını çözülmez kılacak olan gelecekte, Bir barış, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme

Yarın Politika'da

özlem özgür

Köylü sorunu

Günümüz Türkiyesi'nde, toplam nüfusun yaklaşık yüzde 60'ı kır sal alanda oturuyor. Demek ki, yine yaklaşık 27 milyon insan yada 4 milyon 900 bin ciftci ocağı, geçimini tarımsal üretimden sağlıyor.

Resmi istatistikler, toplam ciftci ailelerinin yaklaşık yüzde 90'ının, ya hiç yada yeteri kadar toprağa sahip olmadığını gösteriyor. Bugün Türkiye'de, 1,5 milyon ciftci ocağının yani yaklaşık 14 milyon insanın da, yeteri kadar toprağa sahip olmadığı bilinmiyor...

Oysa, bugün Türkiye'de, sayıları birkaco bini geçmeyen toprak ağalarının elinde tutuyor. Bugün Türkiye'de, 700 kadar yerleşme birimi insanyla, top rağıyla, tüm maddi değerleriyle, 15-20 kişinin egemen özel mülkiyetinde bu lunuyor... 20. Yüzyılın üçüncü çeyreğinde, böylesi utanc verici bir durumu, bilmem kac örnek daha bulabilir...

Bugün Türkiye'de, yaklaşık 4 mil yon ciftci ocağı, yani 22 milyon insan, ya hiç yada yeteri kadar toprağa sahip olmamaktan ötürü, büyük toprak beylerinin, tüccarların, aracıların, tefecilerin, ağır bir baskı, sömürü ve zulmü altında bulunuyor... Teknik bunlar, üstündeki baskı ve sömürüsü de cabuk...

Ebette ki, baskı, sömürü ve zul mün boyutları, salt ekonomik alanla sınırlı değil. Hiç topraksızların, küçük üreticilerin ve hatta orta toprak sahiplerinin üstündeki baskı ve sömürü, toplumsal hayatın eğitim, kültür ve si yasal tüm alanlarını kapsıyor...

Bugün Türkiye'de, yaklaşık 4 mil yon ciftci ocağı, yani 22 milyon insan, toprak, iş, ekmek ve özgürlük istiyor... Yaşam koşullarının iyileştirilmesini istiyor... 22 milyon insan, büyük toprak beylerinin, tekellerin davatlığı baskı, sömürü ve zulme son verilmesini istiyor...

Ve Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi, 54. yılını doldurdu... Türkiye tarihinde hicbir Cumhuriyet Hükümeti yok ki, su yada bu biçimde toprak reformundan sözetmemiş olsun. Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte, Atatürk her açılışında meclisteden Toprak Reformu Yasası'nın çıkarılmasını istedi... Atatürk ölünceye değin, bu istegini yineledi. Ne var ki, 1938'e de kin siyasal reformunun sona bile edilemedi...

Atatürk ölünce, aynı himmet meclislerinden İsmet Paşa ister oldu... İsmet Paşa'da toprak oldu... Ne var ki, bugüne değin, toprak reformu bir tartışma konusu olmaktan öteye gö türülemedi... Gözlerimizin de... Gün tü, tarihin hiçbir uğrağında, belli bo luk dönemleri hariç, siyasal kadrolar, geçerli üretim ilişkilerinden ve de ege men sınıflardan soyutlanmıyor... Yönetim kadrolarını, geçerli üretim bi climinden, egemen sınıflardan soyutlayarak düşünen kimi saldılar, Atatürk ve İsmet Paşa'yı egemen sınıflarını karşısına koyuyorlar...

Yine 1960'dan bu yana, hicbir Cumhuriyet Hükümeti yok ki, toprak reformu yanında, kooperatifçilikten de sözetmemiş olsun. Kooperatifçilik dos tekleneceğ... İşsizlik, fakir ve fukara lık ortadan kaldırılacak... Küçük üreticiler ve orta köylüler, devlet tarafından desteklenecek... Tüm bunlar, 1960 sonrası hükümet programlarında yer alan tümceler...

Oysa, bu söylenenlerin tam tersi yapıldı... Zaman boyutunda, toprak sızların sayısı hızla arttı... Toprak dağılımı ve buna koşut olarak gelir dağılımı, her geçen gün daha da ada letsiz bir durum aldı. Devletin şu ya da bu biçimde yürüttüğü destekleme politikaları, toprak beylerini daha da zenginleştirmekten öteye bir işe yara madı. Hiç topraksızlar, küçük üreticiler ve hatta orta köylülük üstündeki baskı, sömürü ve zulüm, gittikçe yoğunlaştı... Bunların yanısı sıra, kooperatifçilik ise tümüyle bir hayal olduğu ortaya çıktı...

Kooperatifçilik hareketi, 1960'a değin, değişik biçimlerde engelland... 1960'dan sonra, tabandan gelen baskılar, kooperatifçiliği kacınılmaz bir gercek olarak dayattı. Bu baskı karşısında, her hükümet, kooperatifçiliği programına almayı zorunlu gördü. Ne var ki, hükümetler kooperatifçilik hakkındaki sınırlamak, onu gercek konumundan saptırmak, bu biçimde büyük toprak beylerinin, tüccar ve tefecilerin, çıkarlarını takmak için, elle rinden geleni arttırmaya bırmadılar...

CHP'nin programında, kooperatif çilik hareketinin desteklenecegi, kırsal alanda kooperatif örgütlenmenin hızlandırılacağı yanı sıra, CHP'nin programında, toprağın adil dağılımını sağlayacak bir toprak reformunun hızla uygulamaya konulacağı yazılı. CHP programında yazılı olanlar, salt bu kadarla da kalmıyor, devletin tarım kesimi üstüne yürüttüğü destekleme politikalarının, tümüyle küçük ve orta üreticiyi korumaya dayalı yazılı CHP programında...

CHP Programında yer alan bu ve benzeri türden ilkeler, ne yazık ki, oy toplamanın aracı olmadan öteye bir anlam taşımıyor. Programda, komutaştırılan toprakların bedellerinin büyük toprak beylerine ödeneceği yazılı. Bu mantıklı CHP, hemşehri bir yılda toprak reformunun üstesinden gelebilir. Toprak reformu kavramıda, birbiriyle ilişkili iki temel ilkeyi akıldan erak tutmamak gerekir. Birincisi sürekli bir toplumsal hareketliliğin sağlanmasıdır. İkincisi ise, tüm bu ilkelerin, tüm bu hareketliliğin, büyük toprak beylerinin, bedelsiz kamulaştırılır ve kamulaştırılan topraklar da, yine bedelsiz olarak köylü olmayanlara değil, yalnızca kadın topraksız olmayanlara dağıtılır, ilkesinin de isteği budur...

Aynı şekilde, hem hızlı bir koopa ratifleşmede, hem de devletin kücük ve orta üreticiyi desteklediğinin temin de başarının yolu, tümüyle büyük toprak beylerinin, tüccar ve tefecilerin, tekellerin, ekonomik ve politik gücünü kırmaktan geçiyor. Bu ise, ancak ve ancak ve yeni hükümet, böyle bir uygulamaya karşı... Karşı olunca da, bu hükümetin köylü sorununa en küçük bir çözüm bulması olanaklı değil...

CHP Programı, hem kücük ve orta köylüyü destekleyecegini, kooperatifçiliği hızlandıracağını söylüyor, hem de tüm bunlar için bütçeye yalnız ve yalnızca 790 milyon lira koyuyor... Ya ni, bütcenin 300'de biri... Oysa, 1978 yılı bütçesinde askeri harcamalara ayrılan para, 82 milyar lira... Haydi hayırlısı...

Ulusal teknolojimizi kendimiz üretmeliyiz

Gönen TOPRAK
İNŞAAT YÜKSEK MÜHENDİSİ

Teknoloji, bilim, teknik bilgi ve sanayileşme birbirleriyle bağımlı kavramlar olup bunlardan birini diğerlerinden soyutlayıp incelemek biri bütüncül bir yaklaşıma götüremez. Bu bağlantıyı daha kesin olarak şöyle yorumlayabiliriz: Teknoloji, her an değişmekte ve gelişmekte olan üretim tekniklerinin titiz gücü, motoru olup; bizzat teknolojinin kendisi de sürekli olarak gelişip yenilenmektedir.

TEKNOLOJİK SÖMÜRÜ YA DA «TEKNOLOJİ TRANSFERİ»

Günümüzde, gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş kapitalist ülkelerden üretim yöntemlerine ait teknik sistemler, teknik elemanlar, yazılım amaçlı (sermaye) alıyorlar. Bunların tümüne birden «teknoloji transferi» diyoruz.

Teknoloji transferi iki aşamada oluşuyor:

1) Kuruluş dönemi:
a) Genel etüdler, fizibilite (verimlilik), hazırlık çalışmaları,
b) Çeşitli üretim tekniklerinin incelenmesi, kıyaslanması ve içlerinden birinin seçimi.
c) İnşaat ve teknolojik montaj.

2) İşletme dönemi:
a) Üretim birimlerinin yönetimi.
b) Üretim tekniğinin geliştirilmesi için, gerekli araştırma - geliştirme çalışmalarının yapılması.

Gelişmekte olan ülkelerin teknik bilgi gereksinmesi bunlar ile sınırlı olmayıp, ürünün kalite ve kontrolu, ulaştırma, personel eğitimi vs. gibi alanlarda da gerekli teknik bilgilerin tedarikinin sağlanması zorunludur.

Teknoloji ihraç eden emperyalist ülkelerin amacı genellikle şöyle yorumlayabiliriz: Gelişmemiş ülkelerde askeri kuvvet bulundurarak veya kukla bir yönetimi işbaşında tutarak sürdürülecek sömürgecilik (kolonizasyon) yerine; o ülkenin ulusal yapısına uymayan, üretim araç ve ilişkilerine ters düşen üretim yöntem ve tekniklerî yerleştirerek dışa bağımlı bir ekonomi kurulmasını sağlamak. Dışa bağımlılığı, yeni yeni süreçler yaratarak pekiştirmek. Yani kalkınma ve sanayileşmeyle bile bir arsa olması gereken teknoloji transferini, ekonomik sömürü ve dışa bağımlılık yaratmaya yolunda bir amaç olarak değerlendirmek...

Teknoloji transferinin çeşitli biçimlerini politika ve planlamaya göre yapılması gerekirken, gerçekte ülkelerde ise, yeni bilimsel becerilerin kazanılmasına yol açmakta, egemen sınıf ve tabakaların ise, ekonomide yeni üretim tekniklerinin uygulanmasını sağlamaktadır. Üretim tekniklerindeki değişme ve gelişmeler yeni teknolojilere temel teşkil etmekte, böylece teknoloji sürekli olarak kendi kendisini yenilemektedir.

ULUSAL TEKNOLOJİMİZİ NASIL ÜRETEBİLİRİZ?

Türkiye, bugün teknoloji transferi ve üretimi konusunda bir kaos ve karmaşa içinde bulunmaktadır. Ya ulusal teknolojimizin kurulması yolunda başlamış olan girişimler bulandırılacak ya da teknoloji transferi sürdürülecek.

Ulusal teknolojimizi oluşturmak için aşamalardan geçerek üretebiliriz:

1) Bilimsel bilgi üretimi çalışmalarının yeniden düzenlenmesi. Bunun için çeşitli kurumlar arasında gerekli bağlantıların kurulması, dinamik bir sistemin gerçekleştirilmesi.

2) Üretilen bilgilerin uygulanmaya konması, uygulama içinde geliştirilmesi.

3) Uygulamadaki olumlu ya da olumsuz sonuçların göre yeni bilimsel çalışmalar yapılması.

4) Bulunan üretim tekniklerini, toplum yararına ve yaygın olarak kullanma olanaklarının araştırılması.

5) Bu sistemin sürekli olarak kendini yenileyebilmesi için, «bilimsel araştırma - teknolojik bulucu - uygulama» birliğinin sınırlı bir alanda değil, tüm bir ülke ölçeğinde gerçekleştirilmesi.

6) Bilimsel araştırmaya gelistirme çalışmalarına daha çok önem verilmesi.

Teknoloji üretiminin gerçekleştirilmesi, ancak insanlara ve örgütlenmeye dir. Bunlardan daha önemli bir koşulda, toplumun sosyal ve ekonomik alanlarında gerekliliğine olan inanıcı ve bu konuda kendini göstermiş olmasıdır. Toplumda gelişmiş diğer toplumlara karşı aşırı hayranlık ve onların teknolojik düşmeyine hiçbir zaman ulaşılamayacağı karamsarlığı varsa, teknoloji üretimi için gerekli psikolojik altyapı yok demektir. Bu durumda, tüm parasal kaynaklar bulunsa bile teknoloji üretimi güçleşir.

Teknoloji üretiminin belirli bir politika ve planlamaya göre yapılmasının yanısıra, üretimin yapılacağı ülkenin de belirli bir politika seçilmemiş, planlamaya gidilmemiş olmasıdır.

İhraca ve iş tüketim sanayilerinde ayrı teknolojilerin uygulanması gerekmektedir. Bol ve kalıtlı ürün ihracı ile ödemeler dengesindeki açığın giderilmesi için, ihracat sanayilinde en son teknolojinin kullanılması zorunludur. İç tüketim sanayiinde uygulanacak teknolojinin ise yoğun emek kullanımına dayanması gerekiyor.

ULUSAL SAVAŞ SANAYİİ

Ulusal savaş sanayii kurulmasının kamu oyunda tartışıldığı, bu alanda gizli ya da açık girişimlerin yapıldığı bir dönem geçiriyoruz. Tekelci sermayenin teknoloji ihracı yoluyla dışa bağımlılığı pekiştirme araçlarından biri de savaş sanayiidir. Bir ya kadar bu alanda tecrübe biriktirmiş ve üretilebilen bir kısmı ihraca başlamış olan Türk savaş sanayii, bu alanda da ilerleyebilecek bir ülke olduğu gibi ya da açık girişimlerin yapıldığı bir dönem geçiriyoruz. Tekelci sermayenin teknoloji transferi ve Ecevit'in kesin zafersiz dönemesi gerektiği propagandasını yaygınlaştırıyor. Kimisi Ege de «Kıbrıs'ta taviz yok» yerine «Kıbrıs'ta savaş» diyor. Kimisi Kıbrıs'ta ne yapması gerektiği konusunda akıl veriyor. Karamanlı'ya Ege adalarının fotoğraflarını vermeyelim. Öğütlerken Kıbrıs'ta atıştırmanın gerekliliğine olan inancı ve bu konuda kendini göstermiş olmasıdır. Türkiyenin gelişmiş diğer toplumlara karşı aşırı hayranlık ve onların teknolojik düşmeyine hiçbir zaman ulaşılamayacağı karamsarlığı varsa, teknoloji üretimi için gerekli psikolojik altyapı yok demektir. Bu durumda, tüm parasal kaynaklar bulunsa bile teknoloji üretimi güçleşir.

Teknoloji üretiminin belirli bir politika ve planlamaya göre yapılması gerekir. İzlenecek politika ve planlamanın ise, ülkeleri gunlar olmalıdır:

1) Toplumun bugün gereksinme duyduğu üretim ilkelerinin ilgili sanayi dalına göre saptanması.

2) Bunların zıncvcu üretim yönünden ele alınıp bütünde kapsatılmasının sağlanması.

3) Gelecekteki gereksinmelerin çeşit ve niteliklerinin araştırılarak bunları karşılayacak üretim hedeflerinin hesaplanması.

4) Ülkenin doğal kaynaklarının, yardımcı sanayiinin, kısaca ülkenin gerçekli olan başlangıç koşullarına (teknik bilgi ve tecrübe birikimi, teknik eleman, araştırma - geliştirme kurumları) sahip bulunmuyoruz.

Daha fazla zaman yitirmeden ulusal teknolojimizin temeli atılmalı, sanayi ile tüm öğretim kurumlarının arasında köprüler kurulmalı ve gelecegin ulusal teknolojisi oluşturulmalıdır.

Türkiye'de teknoloji üretiminin düşük düzeyde bulunmasının bir nedeni de bu konuda belirli bir politika seçilmemiş, planlamaya gidilmemiş olmasıdır.

İhracın ve iş tüketim sanayilerinde ayrı teknolojilerin uygulanması gerekmektedir. Bol ve kalıtlı ürün ihracı ile ödemeler dengesindeki açığın giderilmesi için, ihracat sanayiinde en son teknolojinin kullanılması zorunludur. İç tüketim sanayiinde uygulanacak teknolojinin ise yoğun emek kullanımına dayanması gerekiyor.

ULUSAL SAVAŞ SANAYİİ

Ulusal savaş sanayii kurulmasının kamu oyunda tartışıldığı, bu alanda gizli

Demir zammı inşaat maliyetlerini yüzde 4 oranında etkileyecek

★ DEMİR FİYATLARINA YAPILAN ZAMMIN TOPTAN EŞYA FİYATLARINI YÜZDE 1.3 ORANINDA ETKİLEYECEĞİ BELİRLENDİ....

★ DEMİR-ÇELİK DAĞITIMINI DÜZENLEYECEK 200 MİLYON LİRA SERMAYELİ BİR KURULUŞ OLUŞTURULUYOR...

BAZI TÜRLER İÇİN ÖZEL SEKTÖRE YENİDEN İTHAL İZNİ VERİLİYOR...

ANKARA

Demir-Çelik fiyatlarına yüzde 34'ü bulan oranda yapılan zammın toptan eşya fiyatlarını yüzde 1.3 oranında, inşaat maliyetlerini ise yüzde 40 oranında arttıracağı hesaplanmıştır.

Demir-Çelik fiyatlarına yapılan son zamların başta Ticaret Bakanlığı olmak üzere birçok kuruluş tarafından düzenlenmekte olan toptan eşya fiyatları endeksini 1978 yılı içinde 1.3 oranında arttıracağı belirlenmiştir. Ticaret Bakanlığı endekslerinde toplam yüzde 4.2 oranında payı olan demirdeki fiyat artışlarının genel endeks içindeki etkisinin sınırlı kalacağı bildirilmektedir. Demir fiyatlarına yapılan zamların en büyük etkiyi inşaatlarda göstereceği demir zammının inşaatların maliyetlerini yüzde 4 oranında arttıracağı hesaplanmıştır. Buna karşın binadığı inşaatlardaki maliyet artışının yüzde 3 oranında olacağı belirlenmiştir. Demir-Çelik girdisinin madencilikteki fiyat artış etkisi ise yüzde 0.6 oranında olacaktır. Yapılan hesaplamalar Demir-Çelik zammının hizmetlerdeki fiyatları yüzde 0.5, cam fiyatlarını yüzde 0.1, metal fiyatlarını ise yüzde 0.2 oranında yükselteceğini ortaya koymuştur.

DEMİR ÇELİK DAĞITIMINI ÜSTLENECEK BİR ŞİRKET OLUŞTURULUYOR.

Öte yandan Demir-Çelik dağıtımını düzenlemesi amacıyla, Bakanlar Kurulu kararı ile 200 milyon lira sermayeli yeni bir kuruluşun oluşturulması çalışmalarının tamamlandığı bildirilmektedir.

Bakanlar Kurulu kararı ile Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyette bulunacak kurum Demir-Çelik İmali İthali ve dağıtımı işlerini örgütleyecektir. Öntümüzdeki günlerde açıklanması beklenen statüye göre, yeni kuruluş Karabük ve İskenderun Demir-Çelik Müesseselerinin üreteceği tüm Demir-Çelik ara ürünlerinin, müessese tarafından ithal edilecek ya da özel haddehanelerde fason olarak imal ettirilecek Demir-Çelik ürünlerinin ülke düzeyine yurt içi ve dışı satışına yetkili olacaktır.

Demir ithalinin tamamen kamu denetiminde yapılması konusundaki Bakanlar Kurulu kararının yürürlüğe girmesinden sonra bazı özel nitelikli olan demir türlerinin de özel kesim tarafından ithaline izin verilmesi için gerekli hazırlıklar tamamlanmıştır.

Öntümüzdeki günlerde açıklanması beklenen yeni düzenlemeye göre, özel sektör, ferro alyajlar, hurda demir, süngер demir, ve levha bloğunu eskiden olduğu gibi ithal edecektir.

Bu arada, Maliye Bakanlığının kabul kredili ithalatı düzenleyen tebliğinde de öntümüzdeki günlerde değişiklik yapılacaktır.

Demokratik Örgütlerden haberler

★ TÜM-OR-DER ORMAN EMEKÇİLERİNİN ÖRGÜTLENMESİNİ İSTEDİ

Kısa adı TÜM-OR-DER olan Tüm Ormancılar Birleşme ve Dayanışma Derneği'nin düzenlediği Ormancılar Günü'nde bir konuşma yapan TÜM-OR-DER Başkanı Abdullah Somer «Orman köylülerinin kurtuluşunun orman emekçileriyle birlikte verecekleri mücadeleyle gerçekleşeceğini söyleterek, tüm orman emekçilerinin örgütlenmesinin zorunlu olduğunu ve bu örgütlenmenin tutarlı ve sağlam olması gerektiğini vurgulamıştır.

★ İGD DİYARBAKIR SUBESİ BAŞBAKAN ECEVİT'TEN DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ KONUSUNDA SÖYLEDİKLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİNİ İSTEDİ...

GD Diyarbakır Şubesi'nden yapılan bir açıklamada MC'nin yıkılmasına rağmen baskı ve sıkıntıların devam etmiş bir belirtilmiş, Ecevit Hükümetinden düşünce özgürlüğü konusunda söylediklerinin yerine getirilmesi istenmiş, polisin ilerici gençliğe karşı uyguladığı anti-demokratik baskılar kınanmıştır.

TÜM-DER Genel Başkanı Erhan Tezgör yazılı bir açıklama yaparak Türk lirasının ortalama yüzde 32 oranında değer kaybına uğramasına ilişkin devaluasyon kararını eleştirmiş, 1978 bütçesiyle 14'e çıkarılan memur maaş katsayısının böylece tilen 10'a düşürildüğünü açıklamıştır.

POL-DER Bursa Şubesi geçtiğimiz hafta içinde törenle hizmete açılmıştır.

Törende konuşan Şube Yönetim Kurulu üyesi Cuma Tekin, polisi tarafsız olmaya çalışanlara mücadele edeceklerini açıklamıştır.

★ ADAM-DER SEKA'DAN KAĞIT ALABLMEK İÇİN ZORLUKLARIN KALDIRILMASINI İSTEDİ

Karabük'te kurulu ve kısa adı AGM DER olan Anadolu Gazeteciler ve Muhabirler Derneği Genel Sekreteri Atilla Sakka «Anadolu Basınını ve Muhabirlerini Özendirme Yarışması» ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, Anadolu basınının SEKA'dan kağıt alabilmek için zorluklarını kaldırılmasını istemiş taşra muhabirlerine sosyal güvence sağlanmasını beklediklerini söylemiştir.

★ SOSYAL HİZMET MÜTEHASSISLARI DERNEĞİ SOSYAL HİZMETLER YASASI'NIN BİR AN ÖNCE ÇIKARILMASINI İSTEDİ

Sosyal Hizmet Müfettişi ve Sosyal Hizmet Müfettişleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Doğan Karslı Türkiye'de 1.5 milyon çocuğun devlet korumasından yoksun olduğunu ve korunmaya muhtaç yüzbin geri zekalı çocuk olduğunu belirterek Sosyal Hizmetler Yasasının vakit geçirilmeden çıkarılmasını istemiştir.

★ TÜMAS İZMİR ŞUBESİ TÖB-DER, TÜMÖD VE TÜMAS'IN BİRLEŞTİRİLMESİNİ İSTEDİ

Türk Üniversite, Akademi ve Yüksek Okul Asistanları Derneği TÜMAS İzmir Şubesinin 11. Genel Kurulu'nda alınan kırarlar açıklanmış, eğitim işçi-köylünün birliğin gerçekleşmesi yolunda öncelikle TÖB-DER, TÜMÖD ve TÜMAS gibi demokratik kitle örgütlerinin birleştirilmesi için caba gösterilmesi önerilmiştir.

Federal Almanya ile olan ticaret açığımız 606 milyon dolar

★ ALMANYA'YA YAPTIĞIMIZ İHRACATIN YÜZDE 40'I İŞLENMİŞ MADDELERDEN OLUŞUYOR

İstanbul (İSTA)

Batı Almanya'nın dış ticaretimizde son bir kaç yıldır ele geçirdiği ilk sırayı koruduğu Almanya'ya olan ihtalatımızın 1977 Kas.m sonunda 891 Milyon dolara ulaştığı buna karşın Almanya'ya 336 milyon dolarlık mal ihracatı yaptığımız belirlenmiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin yayın organı olan Görüş'ün son sayısında büyük bir bölüm Türkiye - Batı Almanya ticari ilişkilerine ayrılmış ve Türkiye-Almanya ticaretinin ulaştığı boyutlar rakkamsal olarak belirtilmiştir. Söz konusu broşürde yer alan verilere göre Batı Almanya - Türkiye'nin dış ticaretinde son bir kaç yıldır ele geçirdiği birinci sırayı 1977 yılı içinde de korumuştur. 1977 Kasım ayı verilerine göre Almanya'dan olan ithalat 891 milyon dolara ulaşırken, ihracat 336 milyon dolar düzeyinde kalmıştır. Türkiye'nin ithalatı açısından ikinci sırayı alan Ülke ise Irak olmuştur. 1977 yılında ilk sırayı elde etmiş olan Irak'dan 625 Milyon dolarlık ithalat yapıldığı belirlenmiştir. Irak'dan yapılan ithalatın hemen tamamı petroldan oluşmaktadır. İhracat rakkamları içinde ise Batı Almanya'nın ardından 147 Milyon dolar ile İtalya gelmiştir.

Öte yandan 1976 yılında Batı Almanya ile olan ticari ilişkilerimizi 606 Milyon dolarlık bir açıkla kapattığımız belirlenmiştir.

İLKEL MAL SATIP İŞLENMİŞ MAL ALIYORUZ.

Diğer taraftan Türkiye'nin dış ticaret ilişkisi içinde olduğu ülkelerin hiçbiri bu kadar ilkel madde sattığı bunun karşılığında işlenmiş mal aldığı bir kaç daha ortaya çıkmıştır. Görüş'de yer alan rakkamsal verilere göre dış ticaretteki ilkel mal-işlenmiş mal dengesi son yıllarda belli bir değişim içine girmiştir Türkiye'nin 1965 yılında B.Almanya'ya sattığı malların yüzde 95'si ilkel, yüzde 4'ü ise işlenmiş mallardan oluşurken 1976 da yüzde 40 oranında işlenmiş mal yüzde 60 oranında da ilkel madde sattığı saptanmıştır. Öte yandan Almanya'nın Türkiye'ye olan ihracat yapısında uzun yıllar değişiş olmamıştır Almanya'nın Türkiye'ye olan ihracatının içinde bulunduğumuz dönemde de yüzde 93 oranında işlenmiş mallardan oluştuğu belirlenmiştir.

Kazlı-Deri işçileri üzerindeki Faşist baskıla: kınandı

İstanbul (İSTA)

Sanayiinde gelişen olaylar üzerine, İzmit'te bulunan 37 sendika ve demokratik kuruluş, basına ortak bir açıklamada bulunarak, faşist zorbaların işçiler üzerindeki yoğun baskı ve saldırılarını kınamışlardır.

Bilindiği gibi, İzmit'te kurulu Kazlı-Deri Sanayiinde çalışan ve DİSK'e bağlı ilerici Deri-İş Sendikası üyesi işçiler, 3 Mart 1978 günü servis arabalarına bindikleri sırada Üçkü Ocaklı komandolarca yolları kesilerek, bir kahveye zorbalıkla götürülmüşler ve noter huzurunda istifaya zorlanmışlardır.

Maden-İş, Aster-İş, Genel-İş, Petkim-İş, İlerici Deri-İş, Yol-İş 6 Nolu, Petrol-İş, Kimya Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası, TÖB-DER, TÜS-DER, HALKEVİ, YENİ-ROOP, KÖY-KOOP, KDS, SDKB, İÖD, İKD, BANKSEN, ve İzmit Sinema Derneği'nin Kocaeli ve çevresinde kurulu Merkez, Şube ve Temsilciliklerinin basına yaptıkları ortak açıklamada, 1978 bütçesiyle 14'e çıkarılan memur maaş katsayısının böylece tilen 10'a düşürildüğünü açıklamıştır.

«Böylesi bir olay, faşistlerin nerelere uzanmak istediğinin bir göstergesidir. Esine ender rastlanır bicimde toplu işçi kacırma da diyebileceğimiz bu olay, Kocaeli'ndeki tüm işçilere yapılmış bir saldırıdır. Yaptıkları baskı ve zorbalığa rağmen böylesi bir davranışa hasta Kazlı-Deri'nin yiğit işçileri olmak üzere tüm sendikal örgütler ve kuruluşlar fırsat vermiyecektir.»

Ereğli'de Çelik-iş üyesi işçiler Maden-İş'e üye oldular

★ ŞÜKRÜ ÖZBAYRAK'IN PROVOKASYONLARA GİRİŞTİĞİ BİLDİRİLİYOR

KEMAL ANADOL MADEN-İŞ EREĞLİ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİNİ ZİYARET ETTİ

EREĞLİ (İSTA)

Ereğli'de Çelik-İş Sendikası üyesi işçilerin gruplar halinde DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasına üye oldukları ve Maden-İş Ereğli Bölge Temsilciliğini CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadolu'un ziyaret ederek başarı dileğinde bulunduğu bildirilmiştir.

Erdemir'de Çelik-İş Sendikası üyesi olan işçilerin Maden-İş Sendikasına ilişkin gelişmeleri yapıtırdıklarını açıklayan Maden-İş Ereğli Bölge Temsilciliği Çelik-İş Sendikası'nın Erdemir'de böylelikle üyesinin kalmadığını belirtmişler ve bu arada Şükrü Özbayrak ve arkadaşlarının işçileri Maden-İş'e karşı kışkırtmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Maden-İş Bölge Temsilciliğinden bu konuda şunları açıklamıştır: «Ederek yalnız kalan ve yalnız kalmaya azgınlaşan Şükrü Özbayrak ve arkadaşları sınıf sendikacılığının Erdemir'deki gücünü parçalamak için çalışmalar içine girmekte ancak her saldırısında daha da çirkin yüzü açığa çıkmaktadır. Erdemir işçisi kendisini bölmeye ve parçalamaya yeltenen böylesi kişilere geçit vermedi ve vermeyecektir. Böylesi saldırı ve provokasyonlara yeltenenlerin karşısında giderek bütünleşen Erdemir işçisini ve onun örgütlü gücünü göreceklerdir.»

KEMAL ANADOL'UN ZİYARETİ

Öte yandan Maden-İş Sendikası Ereğli Bölge Temsilciliğini ziyaret eden CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadolu Bölge Temsilcisi Cevdet Yılmaz'ı kutlamış; Maden-İş Sendikasının Erdemir'de bölünmesi çabalarının tutmamasının sınıf sendikacılığının güçlülük kanıtı olduğunu belirtmiştir.

Selüloz-İş Sendikası'nın uzlaşmacı yönetimi eleştiriliyor

★ SELÜLOZ-İŞ SENDİKASI YÖNETİMİNİ ELEŞTİREN İLERİCİ MUHALEFET HAREKETİ SENDİKA YÖNETİCİLERİNİN İLERİCİ İŞÇİLERİ KARALAMAKLA UZLAŞMACILIĞINA HAKLILIK KAZANDIRMA ÇABASINDA OLDUĞUNU BELİRTTİ...

İZMİT (İSTA)

Genel Sekreterin ilerici muhalefet hareketine yönelttiği eleştiriler kınandı.

Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası Yönetimine karşı muhalefet hareketi yürüten İlerici Muhalefet, önceki gün yayınladığı bildiride Selüloz-İş Genel Sekreterinin Sendika yapısı organında karalama ve yalan kampanyasına başladığını açıklamış, Genel Sekreter Salih Güngörmez'i kınamıştır.

İlerici işçilerin gazetelere yanlış haber aktardığı konusundaki Selüloz-İş Sendikası Genel Sekreterinin değerlendirmesini, yanlış ve karalama olduğunu belirten İlerici Muhalefetin açıklamasında SEKA'da çalışan işçilerin Selüloz-İş Sendikası tarafından yıldırılmak istendiği belirtilerek Genel Sekreterin gerçekleri çarpıtmakta olduğunu söylemişlerdir. İlerici Muhalefet Hareketinin açıklamasında Selüloz-İş Sendikası yöneticilerinin imzalanan sözleşmeyle ilgili bilgileri işçilere aktarmadığı işçilerin demokratik hakları için eylemlerini desteklemediği de belirtilerek özetle şunlar söylenmiştir:

«Aslında SEKA işçisinin ekonomik ve demokratik haklarını sıkı sıkıya deyiminizle sabote eden; ama SEKA işçilerinin deyimiyle kundaklayanlar, açıklanan uzlaşma kurulu kararlarına aralarına özel yorumlar sıkıştırılan işçi düşmanı halk düşmanı kalemşörler ve onların olsa olsa efendileridir. İlerici Muhalefet sözleşme döneminde insanca bir yaşam hakkı için, ekmek için dayatmalara karşı özgür... insan onurunu yansıtır bir çalışma ortamı için, ...derinde halk ve firsat eşitliği yaratılması uğrunda gerici sendika çevrelerinin bütünleşmeye karşı birliğini savunarak sendikaya emeç verdi. Varsın sendikanın başını tutan yöneticiler böylesi işçi yanlısı akıllı çalışmalara bölücülük desinler. İlerici Muhalefet sürgün ekonomik bunalımların faturasını işçi sınıfına ve tüm emeği ile geçinenlere ödetmek isteyen her türlü düşünceye uzlaşmacı sendika yöneticilerine karşı mücadelesini sürdürecek... Muhalefetsiz iktidar özlemi içinde çırpınanların nasanlık dışı uygulamalarına karşı yiğitçe göğüs gere... İlerici Muhalefet elebaşı SEKA işçilerinin sınıf ...ardeşliğine, dayanışma duygularına başvuracaktır.»

Türkiye' de ilkkez işkolu düzeyinde irade beyanı cam işkolunda yapılıyor

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye ilk kez işkolu düzeyinde yetkili sendikanın saptanması için irade beyanı yapılmaktadır.

Cam İşkolunda irade beyanının gerçekleştirilmesi için Çalışma Bakanlığının aldığı karar DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası ve Türk-İş'e bağlı Kristal İş Sendikası'na bildirilmiş ve yasal gerekler için hazırlıklar yoğunlaştırılmıştır.

Cam İşkolunda yetkili sendikanın Çalışma Bakanlığının önümüzdeki günlerde gerçekleşeceğini belirten DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası Yürütme Kurulu cam işçilerine bir çağrı yaparak uzlaşmacı sendikacılığa karşı birlik, dayanışma ve mücadele ve birliğe çağırmış, Kristal-İş Sendikasının yapabileceği her türlü kural dışı uygulamalara karşı uyarıda bulunmuştur. Hürcam-İş Yürütme Kurulu yayınladığı bildiride işçilerin ekonomik ve sosyal haklarının savunulmasında Kristal İş Sendikasının girişimde bulunmadığı, işçilerin etkisiz bırakılmasına yardımcı olduğu, belirtilerek yıllardır Kristal-İş Sendikasının gizli oy açık sayım esasına dayalı referandumu karşı çıktığını belirtmiş, cam işçilerinin birliğe her günkünden daha fazla ihtiyacı olduğunu açıklamıştır.

Hava - İş Tutis görüşmelerinde uzlaştırma kurulu'nda karar alınamadı

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Hava-İş Sendikası ile, Türkiye Taşıt İşverenleri Sendikası (TÜTİS) arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi ile ilgili olarak daha önce oluşturulan Uzlaştırma Kurulu'nda bir karar çıkmamış, anlaşmazlık giderilememiştir.

Hava-İş Sendikası Bülteni'nde yer alan bir habere göre, 3 Mart 1978'de Uzlaştırma Kurulu kararının açıklamış, ancak sendika tarafını aracısı 105 maddeye «Evet», 26 maddeye «Hayır» demiş, işveren tarafsız aracısı da 36 maddeye «Evet», 95 maddeye «Hayır» demiştir. Buna göre 13 maddede her iki tarafsız aracı oyunmuşu oy kullandığından Uzlaştırma Kurulu kararı alınamamıştır.

Türkiye'nin Sovyetler Birliği nötron bombasının yasaklanmasını istedi

CENEVRE (ANKA-DPA)

Cenevre'de yapılan Silahsızlanma Konferansında Sovyetler Birliği ve yedi sosyalist ülke, nötron bombasının yasaklanması konusunda bir sözleşme tasarısı sunmuştur. Tasarıda, sözleşmeyi imzalayacak devletlerin nötron bombasının yapımına, stok edilmesine ve yayılmasına kar şı çıkmaları istenmektedir.

Sovyet Heyeti Başkanı Viktor Lichatshaev, tasarının kabul edilmesini istemiş ve 30 devletin katıldığı konferansın sözleşmeyi kabul etmesi halinde, insanlığın bir nükleer savaştan korunması yolunda önemli bir adım atılmış olacağını söylemiştir.

Yurtsever Cephe Savaşı Sürdürecek

★ NKOMO VE MUGABE, GÜVENLİK KONSEYİ'NDE KONUŞTULAR

★ IAN SMİTH YÖNETİMİYLE VARILAN ANLAŞMA ŞİDDETLE ELEŞTİRİLDİ

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

Yurtsever Cephe liderleri, BM Güvenlik Konseyi önünde, Rodezya'da yönetim tamamen siyahların eline ge çinceye kadar savaşı sürdürecekleri ne ant içmiştir.

Yurtsever Cephe ortak lideri Robert Mugabe, «şimdi küçük bir zenci kukla klişinin de katıldığı mevcut sömürge rejimini devirinceye kadar, Zimbabve için silâhlı mücadeleye devam edeceğiz» demiştir.

Cephenin diğer lideri Robert Mugabe, Güvenlik Konseyi'nden bu anlaş mayı tanımamasını ve «gayri-meşru Rodezya rejimini» kınayarak tecrit et mesini istemiştir.

Mugabe özellikle İngiltere'nin siyasetini eleştirmiş, İngiltere'nin Ian Smith' görevden uzaklaştırmak yerine, Smith'e meşruluk kazandırmaya çalıştığını ileri sürmüştür. Mugabe kendileriyle, dünyayo «Salisbury'de varılan iç anlaşmanın doğru yönde bir adım olduğunu söyleyenlere» aralarındaki ilke ayrılığının da buradan doğduğunu söylemiştir.

Hem İngiltere hem de ABD, Salisbury anlaşmasını tam desteklemekle birlikte, anlaşmayı ileriye doğru bir adım olarak nitelemişlerdi.

Arafat, Moskova'da temaslarını tamamladı

MOSKOVA (ANKA-DPA)

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Yaser Arafat, Moskova'daki temaslarını tamamlamıştır. Arafat, Sovyet Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko ile bir görüşme yapmıştır. Görüşmede Ortadoğuda adil ve kalıcı bir barışın kurulması olasılığının ele alındığı bildirilmiştir.

Sovyet Resmi Tass Ajansı, Arafat'la Gromiko arasında yapılan görüşmeden sonra, Sovyetler ile FKÖ arasında her konuda tam bir görüş birliği olduğunu bildirmiştir.

Lamberz ve Markovski görkemli bir törenle toprağa verildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Libya'daki helikopter kaza sında hayatlarını kaybeden uluslararası işçi sınıfı hareketinin önde gelen temsilcileri ve Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi üyeleri Werner Lamborz ve Paul Markovski Demokratik Almanya'da saygı ve sevgiyle anılmaktadır. Yas ve anma törenleri için parti genel sekreteri Honecker başkanlığın da bir komisyon oluşturulmuştur.

Demokratik Alman işçi sınıfının önderleri toprağa veriliyor

İnsan hayatını korumak ellerinizdedir

BELGRAD KONFERANSI BAŞARIYLA SONUÇLANDI. BUNA KARŞIN EMPERYALİST YAYIN ORGANLARI DA SOSYALİST ÜLKELERİ SUÇLAYICI KAMPANYALARINI DA ARTIRDILAR.

AŞAĞIDA BİR SOSYALİST ÜLKE KE OLAN BULGARİSTAN'IN BİR TEMSİLCİSİNİN 4 YAZAR MLADEN İSAEV'İN BULGARİSTAN HALKININ BU KONULARA YAKLAŞIMINI ANLATAN BİR YAZI YAYINLIYORUZ.

Nükleer silahlar, yalnız ve yalnız insanlara yöneliktir.

Bugün dünya korkunç ölümcül silâhlarla her zamankinden daha çok yüklüdür. Bu silâhlar insan öldürmeye, maddesel ve tinsel değerleri yoketmeye yaramaktadır. Ya barışı, ya nükleer kırım seçmek zorunda olan insanlık ilk kez böyle bir ikilemle yüz yüze gelmektedir. Fakat topyekün intihar alternatifini asla kabul edemez. Yalnızca cökün gitmeye mahkûm eski, asalak bir dünya, tarihsel hükümlülüğünden kurtuluş çaresi olarak savaş isteyebilir, silâhlara da kazanç kaynağı olarak bakabilir. Yüzyılımızdaki savaşlardan acı deneyler edinen halklar bir evrensel nükleer çatışmanın yol açacağı felâketleri, tüyler ürpertici sonuçları her zamankinden daha açıkça görmektedirler. Bunun için de kurtarıcı alternatifi - barışı - seçmektedirler.

Ve şu endişeli yıllarda yeryüzü üstündeki kara bulutlar dağılmaya başladıysa, gökyüzü daha duru olduysa, bunda sosyalist topluluk'umuzun, öncelikle Sovyetler Birliği'nin, aynı zamanda dünyadaki bütün barışsever güçlerin harcadıkları ardarlı barışçı çabaların payı en büyüktür.

Ne var ki, savaş fırtınasının geçtiğini, barış davasının kesinlikle üstün geldiğini sanmak ham hayaldir. Emperyalizm denen ve yeryüzünü askeri üslerle donatan canavar, faziasiyle etken ve tehlikelidir; kazanç hırsıyle yeni yeni silâhlar üreten ve böylelikle milyonlarca insanın hayatını tehlikeye düşüren silâh sanayileri hâlâ güçlüdür.

Emperyalistlerin en yeni «yapıtları» nötron bombası ve kanatlı roketlerdir. Düşünün bir kez: Onlara göre nötron bombası insancıl bir silâhtır, çünkü binaları ve diğer maddesel değerlere zarar vermeksizin yalnızca insan öldürmektedir.

Hayret! Bununla da insanlığı teskin etmeye çalışıyorlar!

Hemen şu soru çıkıyor ortaya: Halkların hangi değerleri için, hangi barış için bu silâhlar? Çünkü halkların barışı sürdürme ve barış içinde yaşamayı istediği, savaş ve yıkım kuvvetlerinden daha güçlüdür.

Halkımız adaletli sosyalist toplumun kuruluşunu tamamlamak için barışın yasamsal bir gereklik olduğunu iyi anlamaktadır. Bu nedenle de savaş başdaşmazdır. Bundan dolayı ülkemiz dünya barışının korunması uğrundaki evrensel mücadeleye etkince katılmaktadır.

Bulgar kültür, sanat ve edebiyat adamları da bu soylu mücadeleye kendi payını vermektedirler. Yazar, ressam, artist ve müzisyenlerin en parlak yapıtlarında sosyalist insanseverliğin yüce fikirleri yansımaktadır. Bu fikirler her türlü haksızlığa, kıyıcılık ve baskıya, koyu milliyetçilik ve gericiliğe yabancıdır.

Bizim sosyalist dünyamızda insan en yüce değerdir. İnsanın mutluluğu, tinsel ve ahlâksal yükselişi uğrunda planlı çabalar harcanmaktadır.

Yeni, uyumlu insan kişiliğini oluşturma sürecinde bu büyük süreçe sanatsal eserlerimizde katılan bizler, her yeteneğin gelişip meyve vermesi için barışın ne denli gerekli olduğunu çok iyi anlamaktayız. Gerçek sanat, halk yıkıcı saınıtlardan ve felâketlerden uzak, anlamlı bir hayat sürdüğü zaman yaratılabilmektedir. Savaş, yağmacı, mahvedici savaş, değeri yapılar yaratma sürecine ters düşmektedir. Ölüm saçan, her şeyi yıkıp yakan savaş alabildiğine cirkindir, sanatın ulu güzelliğiyle, aydın insanseverliğiyle asla bağdaşmaz.

İnsan dünyaya öldürmek ve öldürülmek üzere değil, hayata sevinmek, yaratmak ve yeni kuşaklara değerli bir şeyler bırakmak üzere geliyor. Hayatın asıl anlamı budur. Sadece insan düşmanları ve harpseverler bu anlamı kabul etmemektedirler. Onlar gerçekte «Bizden sonrası tufan» mantığını gütmektedirler. Lâkin bu kötü ve kincil felsefeyi silkip atan milyonlarca emekçi, insanlığı ölüm ve yıkım uçurumuna itmelerine izin vermeyecektir.

Birliği'nin, aynı zamanda dünyadaki bütün barışsever güçlerin harcadıkları ardarlı barışçı çabaların payı en büyüktür.

Ne var ki, savaş fırtınasının geçtiğini, barış davasının kesinlikle üstün geldiğini sanmak ham hayaldir. Emperyalizm denen ve yeryüzünü askeri üslerle donatan canavar, faziasiyle etken ve tehlikelidir; kazanç hırsıyle yeni yeni silâhlar üreten ve böylelikle milyonlarca insanın hayatını tehlikeye düşüren silâh sanayileri hâlâ güçlüdür.

Emperyalistlerin en yeni «yapıtları» nötron bombası ve kanatlı roketlerdir. Düşünün bir kez: Onlara göre nötron bombası insanıcıl bir silâhtır, çünkü binaları ve diğer maddesel değerlere zarar vermeksizin yalnızca insan öldürmektedir.

Hayret! Bununla da insanlığı teskin etmeye çalışıyorlar!

Hemen şu soru çıkıyor ortaya: Halkların hangi değerleri için, hangi barış için bu silâhlar? Çünkü halkların barışı sürdürme ve barış içinde yaşamayı istediği, savaş ve yıkım kuvvetlerinden daha güçlüdür.

Halkımız adaletli sosyalist toplumun kuruluşunu tamamlamak için barışın yasamsal bir gereklik olduğunu iyi anlamaktadır. Bu nedenle de savaş başdaşmazdır. Bundan dolayı ülkemiz dünya barışının korunması uğrundaki evrensel mücadeleye etkince katılmaktadır.

Bulgar kültür, sanat ve edebiyat adamları da bu soylu mücadeleye kendi payını vermektedirler. Yazar, ressam, artist ve müzisyenlerin en parlak yapıtlarında sosyalist insanseverliğin yüce fikirleri yansımaktadır. Bu fikirler her türlü haksızlığa, kıyıcılık ve baskıya, koyu milliyetçilik ve gericiliğe yabancıdır.

Bizim sosyalist dünyamızda insan en yüce değerdir. İnsanın mutluluğu, tinsel ve ahlâksal yükselişi uğrunda planlı çabalar harcanmaktadır.

Yeni, uyumlu insan kişiliğini oluşturma sürecinde bu büyük süreçe sanatsal eserlerimizde katılan bizler, her yeteneğin gelişip meyve vermesi için barışın ne denli gerekli olduğunu çok iyi anlamaktayız. Gerçek sanat, halk yıkıcı saınıtlardan ve felâketlerden uzak, anlamlı bir hayat sürdüğü zaman yaratılabilmektedir. Savaş, yağmacı, mahvedici savaş, değeri yapılar yaratma sürecine ters düşmektedir. Ölüm saçan, her şeyi yıkıp yakan savaş alabildiğine cirkindir, sanatın ulu güzelliğiyle, aydın insanseverliğiyle asla bağdaşmaz.

İnsan dünyaya öldürmek ve öldürülmek üzere değil, hayata sevinmek, yaratmak ve yeni kuşaklara değerli bir şeyler bırakmak üzere geliyor. Hayatın asıl anlamı budur. Sadece insan düşmanları ve harpseverler bu anlamı kabul etmemektedirler. Onlar gerçekte «Bizden sonrası tufan» mantığını gütmektedirler. Lâkin bu kötü ve kincil felsefeyi silkip atan milyonlarca emekçi, insanlığı ölüm ve yıkım uçurumuna itmelerine izin vermeyecektir.

Hayatı yok etmeye yarayan roketler

Olağanüstü hal ilân edilecek

Şili'de sıkıyönetimin kaldırılacağı ileri sürü'dü

★ SOKAĞA ÇIKMA YASAĞININ ADI «GECE GEZMELERİ YASAĞI» OLDU

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Şili'de 3 yıldan bu yana her altı ayda bir kararname ile uzatılmakta olan Sıkıyönetimin kaldırılacağı açıklanmıştır. Konsey ilişkin bir basın toplantısı düzenleyen faşist diktatör General Pinochet, 3 milyon seçmenin boykotuna karşın son referandumda halkın kendisini desteklediğini iddia etmiş, bu nedenle de sıkıyönetimin kal dırılmasına karar verdiğini söylemiştir.

Bu arada sıkıyönetimin kaldırılmasından sonra, ülkede olağanüstü hal ilân edileceği haber verilmiştir. Sokağa çıkma yasağının da kaldırılacağı, fakat egece gezmeleri ya sağa adiyle yeniden konaca ği gelen haberler arasında dır.

12 yılda 72 bin Latin Amerikalı subay ABD'de eğitim görmüş

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kosta Rika'lı araştırmacı ve Latin Amerika'nın önde ge len askeri uzmanlarından John Saxe Fernandez, Meksika'da yaptığı açıklamada, son 12 yıl içerisinde 72 bin Latin Amerikalı subayın ABD' de eğitimden geçirildiğini bil dirmiştir.

Fernandez açıklamasında, 1973-1977 yılları arasında ABD'nin Arjantin, Brezilya, Şili, Uruguay gibi ülkelere 1 milyar 110 milyon dolarlık as keri yardım yaptığını ve Carter yönetiminin 1978 yılında bu ülkelere 500 milyon dolarlık bir askeri yardımı ön gördüğünü de sözlerine ekle miştir.

Amerikan bölge mahkemesi kömür grevini durdurdu

WASHINGTON, (A.A.)

Carter yönetimi, 94 gün sü ren grevden sonra kömür iş çilerinin işbaşı yapmalarını öngören geçici mahkeme ka rarını önceki gün sağlamıştır. Bölge Mahkemesi Yargıcı Aubrey Robinson, Adalet Bakanlığı, Birleşik Maden İşçileri Sendikası ve İşverenler Sendikası avukatlarını dinledikten sonra, 160 bin kömür işçisinin işbaşı yapmasını ön gören emri imzalamıştır.

Mahkemenin grevi geçici durdurma kararı yalnızca on gün geçerlidir. Fakat Başkan Carter bu süre sona er meden, hükümetin Taft Hartley yasasının öngördüğü 80 günlük «soğuma» süresini kapsayacak ilâmı çıkarmaya çalışacağını söylemiştir.

kısa haberler

LİZBON

Portekiz hükümetinin yaptığı bir açıklamaya göre, 25 Nisan Portekiz'de «Özgürlük Günü» adı altında büyük törenlerle kutlanacaktır. Bilindiği gibi 25 Nisan 1974'de Portekiz'deki faşist yönetime son verilmiş, demokrasi yolunda sağlam adımlar atılmasına başlanmıştı.

WASHINGTON

Washington'da bulunan büyük bir banka holdinginin avukatları, bir mahkemenin kararlarına karşı çıkmak suçundan Yönetim ve Bütçe Bürosu eski Müdürü ve Başkanı Carter'ın arkadaşı Bert Lance'in yargılanmasını istemişlerdir.

Bankshares Mali Şirketi, Lance'in Pakistan asıllı bir maliyeci ve diğer birçok kişiyle işbirliği yaparak zamansız olarak yönetimi eline aldığını iddia etmiş, daha sonra Lance, şirket avukatları önünde ifade vermişti.

SAN SALVADOR

Salvador'da, 44 milletvekili ve 261 Belediye Meclisi üyesini belirlemek amacıyla yapılacak seçimlere, muhalefet partilerinin katılmayacağı açıklanmıştır.

Hıristiyan Demokrat, Milliyetçi Demokrat Birliği ve Devrimci Milli Hareket Partilerinden oluşan muhalefet grubu, oylamanın yeterli güvenlik altında yapılmayacağını belirterek bu yüzden seçimlere katılmadığını belirtmiştir.

TEL AVİV

İsrail'de 10 bin ulaşım ve haberleşme işçisinin 24 saatlik bir greve gitmeleri haber verilmiştir. İşçilerin daha iyi yaşam koşulları ve insanca yaşamaya yönelik ücretler talep ettikleri bildirilmiştir.

MADRİD

İspanya'da daha yüksek taban fiyatları isteyen köylüler üzerine göz yaşartıcı bombalarla saldıran polis ile köylüler arasında çatışma çıkmıştır. Olaylarda yaralanan ve tutuklanan olmamıştır.

VATİKAN

Otuz kadar İranlı öğrenci Şah Muhammet Rıza Pehlevi aleyhinde çeşitli gösteriler düzenlemişlerdir. Maskeli öğrenciler gerici Şah yönetimini protesto ederken, polis g

Gündemsiz görüşme başbaşa yapılıyor

★ İKİ BAŞBAKAN DA, GÖRÜŞMELERİN GÜNDEMİ BULUNMADIĞINI SÖYLEDİ

★ MONTRÖ'YE 500'DEN FAZLA GAZETECİ, RADYO ve TV MUHABİRİ GELDİ

★ «MONTREUX PALACE» ÇEVRESİNDE GENİŞ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINDI

HABER MERKEZİ

Türkiye ve Yunanistan Başbakanları arasındaki zirve görüşmeleri dün Montrö'de başlamıştır. İki ülke Başbakanları dün saat 11.30'da bir araya geldikten sonra 2 saat başbaşa bir görüşme yapmışlar, öğleden sonra tekrar bir araya gelmişlerdir. Dünkü görüşmelerden sonra iki Başbakanın «yakınşma» konusunda görüş birliğine vardıkları belirtilmiştir. Öte yandan, Yunanistan basını ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'in bir mesaj gönderdiğini yazmıştır.

Ecevit ve Karamanlıs, dün saat 11.30'da Montreux Palace Otell'inin Roof-u odasında biraraya gelmişlerdir. İki Başbakanın karşılaşması sırasında bir konuşma yapan Bülent Ecevit, görüşmelerden çok iyimser olduklarını söylemiş tir. Ecevit, görüşmeleri tarihi bir an olarak nitelemiş ve Montrö'de her zaman olumlu sonuçlar alındığına dikkati çekmiştir. Ecevit şöyle konuşmuştur:

«Çok iyimserim. Bu tarihi bir andır. Ne de olsa Montrö birçok olumlu anlaşmaların tamamlandığı bir yerdir. Bugün burada başlattığımız diyalogun sürekli olmasını ve teknik düzeyde çalışmalarımızın sürdürülmesini umarım. Ben herzaman iki ülke arasında dostluk ve güven ortamının iyi ilişkilerin iki ülkenin yararına olduğunu savunmuşumdur.»

Ecevit'in konuşmasına cevap veren Karamanlıs ise şunları söylemiştir:

«Sayın Ecevit'in söylediklerine ekleyecek bir sözüm yok. Eğer konuşsaydım Ecevit'in söylediklerini tekrarlardım. Onun söylediklerine ben de imzamı atarım.»

Karamanlıs bir gazetecinin, «Bu toplantıda Kıbrıs konusunun görüşülüp, görüşülmeyeceği» yolundaki sorusunu ise şöyle yanıtlamıştır:

«Gündemimiz yok. Her istediğimizi konuşmakta serbestiz.»

TOPLANTIYI 500 BASIN MENSUBU İZLİYOR

Türkiye ve Yunanistan Başbakanlarının zirve görüşmelerini izlemek üzere birçok ülkeden, 500 kadar gazeteci, radyo ve TV muhabiri Montrö'ye gelmiştir. İki Başbakanın ilk buluşmaları sırasında basın mensuplarının çokluğunu, bazı güçlüklerin çıkmasına da yolaçmıştır.

Liderlerin biraraya geliş lerini resimlemek isteyen ve tarihi an en ince ayrıntılarına kadar saptamaya çalışan gazetecilerin kargaşası sonunda heyet üyelerinin ve ilgililerin müdahaleisiye önlenmiş ve gazeteciler salon dışına çıkarılmışlardır.

Bundan sonra Başbakan bir süre odasının dü zenlenmesini beklemiş ve kapılar kapanarak görüşmeye başlamışlardır. Montrö'de bulunan Türkiye ve Yunanistan basın mensupları dışındaki diğer gazeteci ve radyo-TV muhabirleri, «iki taraf birbirini kolluyor» şeklinde yorum yapmışlardır.

Ecevit ve Karamanlıs'in yaptıkları ilk görüşme 30 dakika sürmüş, daha sonra Karamanlıs Ecevit'i odasına davet etmiştir.

BAŞBAŞA GÖRÜŞME

Başbakan Bülent Ecevit ile Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis'in, görüşmelerinin ilk bölümü, iki buçuk saat sürmüştür.

Başbakan Bülent Ecevit ile Yunanistan Başbakanı Karamanlis burada başbaşa görüşmüşlerdir. O-dada iki Başbakandan başka sadece Karamanlis'in çevirmeni bulunmuştur. Görüşme sırasında Başbakan Ecevit İngilizce konuştuğu, bunu çevirmenin Rumcaya çevirdiği öğrenilmiştir. Erkek çevirmen, Karamanlis'in Rumca konuşmasını da İngilizce olarak Başbakan Ecevit'e aktarmıştır.

ORTAK AÇIKLAMA

Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Büyükeşref Şükrü Elekdağ ile Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Mollviatis arasında sıcak bir havanın doğmasına yardımcı olduğunu yazmışlardır.

Montrö'deki siyasi gözlemciler iki lider arasındaki görüşmelerden kesin sonuçlar çıkamıyacağını belirtirken, görüşmelerin «çözüm arayak için değil, çözüme giden yolları aramak için» yapıldığını ifade etmektedirler. Siyasi gözlemciler, Ecevit ve Karamanlıs'in başbaşa konuşmalarını da «olumlu bir gelişme» olarak değerlendirmişlerdir.

ECEVİT'İN RUM GAZETELERİNE DEMECİ

Başbakan Bülent Ecevit'in Montrö'ye varışında «Agon» ve «Simerini» gazetelerine verdiği bildirilen bir demeç, bu iki gazetenin manşetinde çıkmıştır.

Bildirildiğine göre, Ecevit, Rum gazetelerin Kipriyanu ile görüşüp görüşmeyeceği hakkındaki bir soruya şu yanıtı vermiştir:

«Kıbrıs anlaşmazlığının çözümü Denktaş ve Kiprianu arasında yapılacak görüşmelerle bulunmalıdır. Denktaş ve Kiprianu arasında bir diyalog kurulmadan doğruca konuya girmemizin akıllı bir hareket olacağını sanmam. Dinle ederim ki Karamanlis'le görüşmemiz, Denktaş'la Kiprianu arasında bir diyalog kurulmasına yardım edecektir.»

Fiyat artışlarını önlemek için kontroller sıklaştı

★ KONTROLLER İÇİN, BELEDİYE, VİLAYET VE MALİYE ORTAK HAREKET EDİYOR

☆ DENETLEMELER SONUCU 1608 MÜESSESEYE PARA CEZASI, 502 İŞYERİ HAKKINDA ZABIT TUTULDU 25 İŞYERİNE İSE 4-15 GÜN ARASINDA KAPATMA CEZASI VERİLDİ

★ İLK GÜN YAPILAN KONTROLLER SONUCU 3 BİN 7 MÜESSESE DENETLENDİ

İSTANBUL (İSTA)

Hükümetin aldığı devalüasyon kararından sonra gıda ve dayanıklı tüketim mallarının fiyatlarının artmaması için Vilayet - Belediye ve Maliye ekiplerinin ortak kontrolleri artırılmış ve ilk gün yapılan 3 bin 7 ticarethanedeki denetlemeler sonucu 1688 işyerinde para cezası verilmiş 502 işyeri hakkında pazarlıksız satış yaptıkları için zabıt tutulmuş 25 işyeri de 4-15 gün müddetle faaliyetten men edilmiştir.

Fiyat kontrolları ile ilgili olarak bugün bir basın toplantısı düzenleyen Belediye Başkanı Aytekin Kotil ilk günkü denetlemeler hakkında bilgi vermiştir. Kotil temsilik işleri dışında kalan tüm belediye çalışmalarının fiyat denetlemelerine ayrıldığını ve bakışı kazanç sağlayan işyerleri hakkında gerekli işlemlerin hemen yapılacağını bildirmiştir.

Belediye Başkanı Aytekin Kotil'in verdiği bilgiye göre Belediye, Vilayet ve Maliye ekipleri tarafından teşkil edilen ve 16 bölümden meydana gelen ekipler tüm İstanbul'daki işyerlerini kontrol etmeye başlamışlardır. İlk gün yapılan kontroller sonucunda Maliye ekipleri 242 işyerini denetlemiş bunlardan 68 müessesenin pazarlıksız satış kanununa ruhuletet etiklerı tesbit edilmiş, 23 işyeri için açık zabıt tutulmak savcılığa verilmiş 19 işyeri 161 ve 1608 sayılı kanuna muhalefet etikleri için haklarında soruşturma açılmış, 16 işyerinin defterlerine de Maliyece el konulmuştur.

Belediye zabıta ekiplerinin denetlemeleri sonucu ise 2 bin 65 işyeri kontrol edilmiş bunlardan 1688 işyeri hakkında para cezası verilmiş ve 68 bin 465 lira tahsil edilmiştir. 475 işyeri hakkında da yüksek fiyatla mal sattıkları için zabıt tutulmuş, 6 işyeri ise 4 gün kapatılmıştır.

Belediye Başkanı Aytekin Kotil, açıklamasında tüm depoların adreslerinin Ticaret Odasından istendiğini ve gerekli kontrolların buralarda da sürdürüleceğini belirtmiştir.

İÇİŞLERİ BAKANI VALİLERE BİR GENELGE YOLLADI

Öte yandan İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, dün Valiliklere ve Kaymakamlıklara gönderdiği bir genelge ile il ve ilçelerde Fiyat Denetim Kurullarının kurulmasını, her hafta yapılan çalışmalar hakkında Bakanlığa bilgi verilmesini istemiştir.

Özaydınlı genelgesinde Kamu İktisadi Kuruluşları tarafından üretilen malların ilgili Bakanlığın izni olmadan zam yapılmaçağını bildirmiş, Valiliklerin uygulamalarını izlenmesi sırasında ilgili Bakanlıklardan müfettiş ve diğer denetim elemanlarını doğrudan doğruya isteyebileceğini hatırlatmıştır.

Bunu göre bütün il ve ilçelerde Fiyat Denetim Kurulları kurulacaktır. Valiler gerektiğinde Bakanlıklardan müfettiş ve diğer denetim elemanları isteyebilecekleridir. Bu arada uygulama bakımından her hafta sonu İçişleri Bakanlığına bilgi vereceklerdir.

Çocuklar ö'üyor Türkiye'de çocuklar...

Erdoğan Çetinkaya

1

Kimi Alman çikolatasını kimi sucuklu yumurtayı sever

<...
Hoşgeldin bebek
Yaşama sırası sende
Senin yolunu bekliyor kuşpalozı, boğmaca
Sıtma ince hastalık, yürek enfarktı, kanser filan
İşsizlik, açlık filan.....>

Nazım Hikmet

Hangimiz kasaptan aldığımız etin daha önceevi canlı bir varlığa ait olduğunu düşündük şimdiye kadar.

Faydalanmak değil miydi amacımız hep?

Faydalanmak..... Hep faydalanma....

Estinden, sütünden, yününden.

Ta cocukken işlendi bunlar kafalara. Byoloji kitapları bile bu yönde şartlandırdı bizleri.

Çocuklar da, yeni doğan kuzular gibi değil miydi? Kek tayan, nefes alan birer varlıktı cocuklar da. Onlardan tek farkları düşünmeleriydi.. Güzlü bedenlerden güzlü cocuklar, güzsüz bedenlerden cirkin seksi cocuklar furladı... Ne farkımız vardı başlangıçta hayvanlardan?

ALMAN ÇİKOLATASI

Beş yaşındaki Murat'ın annesi babası Almanya'da idi

Almaa çikolatasını sevdiğini söyliyor Murat

ve Murat Almanya'da dünya ya gelmişti. Bir yıl Almanya' da kaldıktan sonra tayesine, Türkiye'ye yollamışlardı Murat'ı.

Murat'ın teyzesi kızkardeşine bir mektup yazmış, **«bacı benim cocuğum yok. Senin, Murat'ın bana iki cocuğum daha var. Gönder Murat'ı bana, ona gözüm gibi bakarım, aileri aratmam»** demiş. Bunun üzerine bacısının yanına göndermiş annesi Murat'ı Şimdi Murat beş yaşında. Annesi bir kaset bant dokuruya Almanya'dan oğluma gön dermiş. Murat dinlettı bu bant u bize. Bakın annesi neler söylemiş bant aracılığıyla Murat'ına:

«Sevgili Murat'ım, eyimisin? Ben hep seni düşünüyorum. Gözümde tütüyorsun, Murat'ım insanlık bu yaz gelecem. Sana neler getirecem. Bir sürü oyuncaklar cidim. Hem sen Alman çikolatasını cok sevmişsin. Gelende sana kime kime getirecem...

«Murat'ın annesi daha cok cok şeyler söylüyordu.

Bizde sorduk Murat'a ee. **«Çikolata, Alman çikolatasını»** diye cevap verdi. İleri endüstriler, tatlı çikolatalar, değişik güzel oyuncaklar ryla cocuklarımızı da kandıryordu, biz büyükleri kandır dığı gibi...

«ENÇOK SUCUKLU YUMURTAYI SEVİYORUM»

Apartmanın üçüncü katın dan aşağıya bir sepet sallandıran kadın bağırdı **«Hi-**

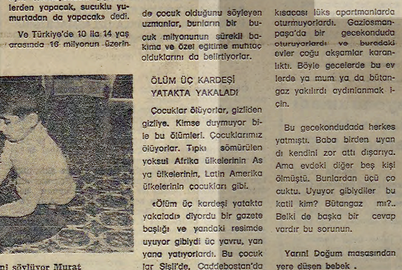

Uyuyor gibiydiler üçü de

dir efendi, bana iki paket Samsun'tu, Fotoroman dergisinin'i hicbir efendi sepetin içindeki elli liravı alıp bakkala doğru ilerlerken, biz de oğlu Ali'yi yakaladık. Elindeki süpürge ile, apartmanın girişini süpürmeye calışıyordu.

Ali ile biraz konuştuktan sonra sorduk, **«encok hangi yemeği seviyorsun?»** Ali biran durdu. **«Sucuklu yumurtayı cok seviyorum»** dedi.

Kapıcı Hıdır'ın oğlu Ali televizyondaki reklamları izlemeyi seviyormuş bir de. Reklamlarında cok yiyecek gösterdikleri için seviyormuş reklamları Ali.

«Ali, baban sana televizyon alacak mı»

«Annem nakışlı örgüsünü bile hazırladı. Elbette alacak. O zaman annem bize, aynı televizyondaki yiyeceklerden yapacak, sucuklu yumurtadan da yapacak» dedi.

Ve Türkiye'de 10 ila 14 yaş arasında 16 milyonun üzerin-

de cocuk olduğunu söyleyen uzmanlar, bunların bir bucuk milyonunun sürekli bakıma ve özel eğitime muhtac olduklarını da belirtiyorlar.

ÖLÜM ÜÇ KARDEŞİ YATAKTA YAKALADI

Cocuklar ölüyorlar, gizliden gizliye. Kimse duymuyor bile bu ölümleri. Cocuklarımız ölüyorlar. Tıpkı sömürülen yoksul Afrika ülkelerinin As ya ülkelerinin, Latin Amerika ülkelerinin cocukları gibi.

«Ölüm öç kardeşi yatakta yakaladı» diyordu bir gazete başlığı ve yandaki resimde uyuyor gibiydi üç yavru, yan yana yatıyorlardı. Bu cocuk lar Şişli'de, Gaddebostan'da kısacası lüks apartmanlarda oturmuyorlardı. Gaziosmanpaşa'da bir gecekondudaydılar. Ve burdaki evler cogu okşamlar karanlıktı. Böyle gecelerde bu evlerde ya mum ya da bütangaz yakılırdı aydınlanmak için.

Bu gecekondudada herkes yatmıştı. Baba birden uyan da kendini zor attı dışarıya. Ama evdeki diğer beş kişi ölmüştü. Bunlardan üçü cocuktu. Uyuyor gibiydiler bu katil kim? Bütangaz mı?... Belki de başka bir cevap vardır bu sorunun.

Murat Dalgın masasından yere düşen bebek .

tırmık
AYDIN ENGİN

Montreux'de kahve sohbeti mi?

Karamanlıs ile Ecevit bu yazı yayınlandığı sırada coktan karşı karşıya gelmiş olacaklar, İsviçre'de Montreux kentinin, tarihimizdeki ünlü «**Montrö Anlaşması**» tanık olmuş, gün görmüş bir otelinin salonlarında iki ülkenin hükümet başkanları ne yapacaklar?

Yunan basını uzun süre «**kahve lokeckler**» dedi.

MC'nin lezzetini (iki kan lezzetidir o) hiçbir demokratın da duyan bizim bir kısım basın da aynı yargıya sahip çıktı. Laf bulamıyanca «**kahpe Yunan**» diye çığlığı basanlar, seven bir Yunan gazetecisinin kullandığı ekahve sohbeti» deyimini pek benimsedi.

Ecevit, Montreux'a hareket ederken gerek sağcı basında, gerekse MC kalitelerinin siyasi sözcülerinde belirgin bir endişe, bir kuşku egemendi.

— Ya başarırsa?..

MC'ye karşı CHP'nin ağırlığında bir hükümeti savunanlar -kl elbette isabetli bir tercihti bu- ise «**kire**» bir değerlendirme ile:

— Tabii başaracak!.. diyerler.

Ecevit - Karamanlıs görüşmesinin Türkiye açısından değerlendirmesi birden bire «**Ecevit ile Karamanlıs, başta Kıbrıs sorunu olmak üzere iki ülke arasındaki anlaşmazlık konularında anlaşmaya varacaklar mı, varamayacaklar mı?**» noktasında düğümlenivordi.

Ecevit'ten yana sat tutanlar:

— Elbette anlaşmaya varılacaktır, derken MC'nin düdüğünü calanlar çığlığı basıyorlar:

— Hayır, zinhar. Anlaşmazlar. Kahve içip ayrılacaklar...

***

Ağaçlara bakmaktan **orman** görülmüyor yanı...

Ecevit ile Karamanlıs «**anlaşacaklar mı, anlaşmayacaklar mı?**» sorusunun «**anlaşmazlıkla**» sonuçlanacağı yolundaki ön kanıdaki cocuk?», «Anlaşılacak olan ne?», «Anlaşmanın sonuçları kimin cıkarınadır?» sorularının cevaplanması gerek.

Yani önce orman'ı görmek gerek.

***

Ecevit - Karamanlıs zirvesinin gündemini bilmiyoruz. Görebildiğimiz kadarı ile de «**zirve toplantısı**» basına kapalı geocek. Montreux'e giden kalabalık gazeteci ekiplerinin «**suzdırabilecek**» fazla malzemeleri olmayacağa benzer...

Dünya cağmen şimdiden gazete sayfalarında yer alan gündemde, Kıbrıs sorunu, Ege Kıt'a sahanlığı anlaşmazlığı, Ege fir hattı sorunu, 12 Ada'nın silâhsızlandırılması konusu yer alıyor...

Gündem belki daha da kalabalıktır. Ama kanımızca hepsinin «**canası**», hepsinin düğüm noktası tektir: **Kıbrıs!..**

Ecevit için Kıbrıs sorununun çözümü önemli. Ecevit, Amerikan silâh ambargosunun sona ermesi, ihraç mallarımıza ABD ve AET ülkelerinin uyguladığı resmi ve gayri resmi engellerin kalkması gibi Türkiye Tekeli Sermayesinin «**kardoğazlarını**» encak ve ancak Kıbrıs'ı çözümlemeye bağlıyor.

Yani eğer ordunun silâh ihtiyacını Amerikanın emperyalizminden sağlamaya kararlı iseniz; dış ekonomik ilişkileri ABD ve AET tekelleri ile yürütmek ve sadece onlarla yörütmek konusunda tercihini baştan yapmışsanız, Kıbrıs sorununu çözmeniz gerekiyor.

Bu, basitleştirmek olsa bile, durum böyle. Tamam da, **hangi formül** uyarınca çözmek?

Bilebildiğimiz kadarıyla **çözüm formülü** tektir: **Emperyalizmin Doğu Akdeniz'de bakmayan bir acık gemisine sahip olmasını sağlıyacak ve Süveyş Kanalının açılması**, yani bu stratejik su geçidini kontrol etmesine olanak verecek bir Kıbrıs...

Bu noktada Kıbrıs hakkında söz hakkı yok mudur?

«KTFD» ve «Kıbrıs Rum Yönetimi» gibi yapay, uluslararası planda hiç bir resmiliği olmayan kurumları **evarsayıp,** bağımsız bir devletin, kendi uluslararası statüsünden belirlenişinde **«yok-sayılması»** mümkün müdür?

Karamanlıs ve Ecevit işte bu sonuya baştan **mümkündüre cevabını** vermişlerdir. O yüzden elbette Montreux'de kahve içmeyecekler, pazarlık edeceklerdir.

Her pazarlık gibi bu da bir sonuca bağlanacaktır.

Ama neyin karşılığıdır bu pazarlık? Yani Kıbrıs'ı, emperyalizmin batmayan ucak gemisi yapmak, Süveys Kanalı'nın ağzında emperyalist saldırı güclerine stratejik bir **üs»** sağlamak karşılığında ne elde edilecektir?

Söyleyelim. Hesaba göre, ilkin Amerika'nın silah ambargosu kalkacak.

Nedir bu ambargo?

Türkiye'yi NATO'nun (**yani emperyalizmin saldırganlık örgütlerinden birinin**) üyesi olmasını sağlayacak silâhların ve yedek parçaların ambargoya alınması.

Sonra ABD ve AET tekelleri ile dış ticaret ilişkileri normalleştirilecek ve Türkiye'nin ihraç mallarına bu pazarlarda kısıtlama yapılmıyacaktır...

Breh, breh, breh...

***

Bu yazının sonu belli. Bir yargı ile noktayı koyup yazı bağlanabilir kolayca. Ama Kıbrıs'ta soğlcınmak istenenin, neyin karşılığı olacağını, son günlerdeki bir devalüasyon hikası o kadar iyi cnlatıyor ki bir yazıyı, bu hikra ile bitirmeyi yeğledik. Fikradaki kişiler yerine, ABD'yi, ve Türkiye'yi de siz yerine koyarsınız artık.

***

Herif, devalüasyondan önce bir arkadaşından bin lira borc almış. Ondan sonra da «**elini veren kolunu alamaz**» örneği, ortaklıkta çöccümemiş. Boro veren adamcağız şikrıntı içinde kıvranırken, devalüasyon ilân edilmiş. Ardından «**pat**» diye herif cıkmış ortaya, odamcağıza yanaşıp sormuş:

— Benim sana ne kadar borcum var?

— 1000 lira.

— Yağma yok arkadaş. Devalüasyon oldu. Yinede oluz düştü paranın değeri. Yani sen bana 700 lira ver yeğlidir olun. Bastır **bakalım 300 lira daha da, biz de ebin lira** boro aldıka diyebilelim...

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ
İkinci Bölüm
Ender Kâmil Boyacı

Türkeş ekibi siyasal yatırım için eski DP'lileri seçiyor

Demek ki, Türkeş, «her şeyi ben yapıyma» havası içindeydi. O «her şey»de Adolf Hitler'in kardığı kanunlar da vardı. Ama Türkeş, 27 Mayıstan sonra 1960-dan 1961'e kadar birçok faaliyetler örgütü kurduğunu, plana göre yürütülmüştür.

BAKALIM 27 MAYIS NELERİ YAPMIŞ (Yargıtay 14.8.1963 Ulusu mmasından):

(1) Devlet Planlama Teşkilâtı: Menderes'in plânsız talan ve soygun dönemi yerine plânlı ve programlı bir ekonomi döneminin başlamasının temeli olmuştur ki, bunun fikri bir yabiy hallinde, cok yüksek derden (Türkiye'ye Yardımı Konsorsiyumu) gibi yerlerden, **sayısının** disiplin içinde olmasını amaclıyle gelmiştir.

(2) Ortî idare yasakları kaldırıldı ve haplehaneler açıldı; siyasi mahkumlar serbest birakıldı... (Türkeş, buna sonradan «komünistler 27 Mayısları bitirdiler» diye kızmıştır).

(3) Yedeksubay kanununda değişiklik yapılarak emlili eğitim seferberliği hallediliyordu (Türkeş): Bu da aslında tas tiye hareketinin bir parcası olup, ordu içindeki yedeksubay eşikirliği yoketmenin cezesi olarak, plânlanmış bulunmaktayazdı.

(4) Fikir işçileri Kanunu: Bu da eskantısı hâlâ cekilen bir kanun olmuştur.

(5) ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU: Menderes dönemında geçim sıkıntısı çeken ordu mensuplarını biraz olsun rahat ettirmek için plânlanan bu teşebbüs, daha sonra ordunu halktan ayrı bir kuruluş haline getirmek için kullanılmaya baştanmıştır.

(6) Ordunun gençleştirilmesi hareketi: Aslında Türkeş'in yazdığı isteye göre yapılan bir tasfiye ha reketidir.

(7) Tıbbın sosyalleştirilmesi: Bu da sonucsuz kalmış bir teşebbüstür.

(8) Türk Kültür Derneğinin kurulması: Türkeş'in Nazi Kültürbund'unun ilk ayağıdır, Dğer ayaklar ülkü-kültür birliği ile gülecekti.

(9) Yeni cift meclis, Anayasa mahkemesi gibi demokratik müesseseler için yapılan calışmalar.

(10) İdare meclislerinin Dğru, köylere gazete gönderilmesi ve: Sonucsuz kalan teşebbüsterdir ki, Türkeş bütün bunların «ük» diye yapılan işlere dıy» kendi varlık nedenine bağlıyor!

Bu sayılan işler bir sıralama da hiliniyle yapılmışsa, bu sıralama başka yok ki, Milli Birlikciler ve ya tek başına Türkeş değil, 27 Mayıs'ı Türkiye hakkından soyutlamak için emekleri sarıp hakkını evrensel bir cerçeveye oturtmak için binbir tertip içinde olan Londra ve Washington kaynaklı dâlî ve korkunç kuvvetler yapmışlardır.

«... Ertesi günü İngiliz Sefiri **Devlet Başkanını** ziyaretinde şu sözleri söyledi: Her memlekette bir ordu mevcuttur, ordusu olmıyan bir siyetlerin kıskılmasına yol acar. Siz bareketten sekiz saat sonra bütün yasakları kaldırdınız. Hapishanelerdi cezinuz ve siyasi suçluları derhal birakttınız. Bu şaşılacak ve hayran olunacak bir şey.» (Bazı Gerceker - Cocuklarımız, s. 21)

27 Mayıs'ın hemen ertesinde İngiliz Sefiri «hayranlık» içindedir. Bu hayranlık, Temmuz 1960 cyında biraz azalır gibi olursa da, sonuçta yabancı temsilcilerin cikarlarının zedelenmeyeceği ve işbirliğinin da ha güzel olacağı anlaşılınca meselenin kökü kazınmıştır.

«27 Mayısı başarır başarmaz yapılmış ilk iş 1 numaralı kanun ismini verdiğimiz kanunla kendimizi Anayasaya bağlamamızdır.» (TÜRKEŞ).

Komiteciler «hukukî garanti» adını verdikleri bu «Gecici Anayasa» ile kendilerini kısıkırcık bağlamışlardır. Ne Türkeş, ne diğerleri bunun farkında değildir. Türkeş'in cktı fikri, adam toplayıp, örgüt kurup devletin tepesine kurulup «atanet sürmektedir.

c) D.P.nin kapatılmasına razı değildir; «**D.P.nin kapatılması için yapılan tekliflere itibar etmedik.** Cünkü memlekette bütün partilerin yıkıcılığı ile demokratik nizamın devam etmesini arzu ediyordu. D.P. nin kapatılması mahkemeye yapılan bir itibarla olmuştur. İki sene kongresini yapmadığı için mahkeme kararı ile kapatılmıştır» (Bazı Gerceker-Savunmalar, s.22).

D.P.nin kapatılmasına Türkeş'in razı olmamasının neden, alıyesel yatırım yaparak gövdesi hâlâ cank olan bu örgüt cevresinde dönmekti. Bu da sonucsuz kalmış bir teşebbüstür.

(9) Türk Kültür Derneğinin kurulması: Türkeş'in Nazi Kültürbund'unun ilk ayağıdır, Dğer ayaklar ülkü-kültür birliği ile gülecekti.

(9) Yeni cift meclis, Anayasa mahkemesi gibi demokratik müesseseler için yapılan calışmalar.

(10) İdare meclislerinin Dğru, köylere gazete gönderilmesi ve: Sonucsuz kalan teşebbüsterdir ki, Türkeş bütün bunların «ük» diye yapılan işlere dıy» kendi varlık nedenine bağlıyor!

Bu sayılan işler bir sıralama da hiliniyle yapılmışsa, bu sıralama başka yok ki, Milli Birlikciler ve ya tek başına Türkeş değil, 27 Mayıs'ı Türkiye hakkından soyutlamak için emekleri sarıp hakkını evrensel bir cerçeveye oturtmak için binbir tertip içinde olan Londra ve Washington kaynaklı dâlî ve korkunç kuvvetler yapmışlardır.

«... Ertesi günü İngiliz Sefiri **Devlet Başkanını** ziyaretinde şu sözleri söyledi: Her memlekette bir ordu mevcuttur, ordusu olmıyan bir siyetlerin kıskılmasına yol acar. Siz bareketten sekiz saat sonra bütün yasakları kaldırdınız. Hapishanelerdi cezinuz ve siyasi suçluları derhal birakttınız. Bu şaşılacak ve hayran olunacak bir şey.» (Bazı Gerceker - Cocuklarımız, s. 21)

27 Mayıs'ın hemen ertesinde İngiliz Sefiri «hayranlık» içindedir. Bu hayranlık, Temmuz 1960 cyında biraz azalır gibi olursa da, sonuçta yabancı temsilcilerin cikarlarının zedelenmeyeceği ve işbirliğinin da ha güzel olacağı anlaşılınca mesele kolmıyacaktır.

«27 Mayısı başarır başarmaz yapılmış ilk iş 1 numaralı kanun ismini verdiğimiz kanunla kendimizi Anayasaya bağlamamızdır.» (TÜRKEŞ).

Komiteciler «hukukî garanti» adını verdikleri bu «Gecici Anayasa» ile kendilerini kısıkırcık bağlamışlardır. Ne Türkeş, ne diğerleri bunun farkında değildir. Türkeş'in cktı fikri, adam toplayıp, örgüt kurup devletin tepesine kurulup «atanet sürmektedir.

c) D.P.nin kapatılmasına razı değildir; «**D.P.nin kapatılması için yapılan tekliflere itibar etmedik.** Cünkü memlekette bütün partilerin yıkıcılığı ile demokratik nizamın devam etmesini arzu ediyordu. D.P. nin kapatılması mahkemeye yapılan bir itibarla olmuştur. İki sene kongresini yapmadığı için mahkeme kararı ile kapatılmıştır» (Bazı Gerceker-Savunmalar, s.22).

D.P.nin kapatılmasına Türkeş'in razı olmamasının neden, alıyesel yatırım yaparak gövdesi hâlâ cank olan bu örgüt cevresinde dönmekti. Bu da sonucsuz kalmış bir teşebbüstür.

14'LERDEN RIFAT BAYKAL KONUŞUYOR:

«12 Kasım'ı anlıyoruz ama için 27 Mayısın nedenini öğrenmek istiyoruz. Sıkıyönetim, darbe, ihtilâl ve cebeder. 27 Mayıs, anlamını o günkü anonsta bulur.

Meşruiyetini, aktivitesini, milletin evveice kendisine vermiş olduğu sevgi ve güven hissini kaybetmiş bir iktidara (D.P.), bir zihniyete karşı, kardeş kavgasına meydan vermemek amacıyla, partileri içine düştükleri sıkıntılardan kurtarmak için tarafsız bir hakem rolü oynayacak olan Silâhlı Kuvvetler idareye el koymuştur. Bütün vatandaşların, partilerin üstünde yer almak için binbir tertip içinde olan emlili eğitim seferberliği hallediliyordu (Türkeş): Bu da aslında tas tiye hareketinin bir parcası olup, ordu içindeki yedeksubay eşikirliği yoketmenin cezesi olarak, plânlanmış bulunmaktayazdı.

(4) Fikir işçileri Kanunu: Bu da eskantısı hâlâ cekilen bir kanun olmuştur.

(5) ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU: Menderes dönemında gecim sıkıntısı çeken ordu mensuplarını biraz olsun rahat ettirmek için plânlanan bu teşebbüs, daha sonra ordunu halktan ayrı bir kuruluş haline getirmek için kullanılmaya baştanmıştır.

(6) Ordunun gençleştirilmesi hareketi: Aslında Türkeş'in yazdığı isteye göre yapılan bir tasfiye ha reketidir.

(7) Tıbbın sosyalleştirilmesi: Bu da sonucsuz kalmış bir teşebbüstür.

(8) Türk Kültür Derneğinin kurulması: Türkeş'in Nazi Kültürbund'unun ilk ayağıdır, Dğer ayaklar ülkü-kültür birliği ile gülecekti.

(9) Yeni cift meclis, Anayasa mahkemesi gibi demokratik müesseseler için yapılan calışmalar.

(10) İdare meclislerinin Dğru, köylere gazete gönderilmesi ve: Sonucsuz kalan teşebbüsterdir ki, Türkeş bütün bunların «ük» diye yapılan işlere dıy» kendi varlık nedenine bağlıyor!

Bu sayılan işler bir sıralama da hiliniyle yapılmışsa, bu sıralama başka yok ki, Milli Birlikciler ve ya tek başına Türkeş değil, 27 Mayıs'ı Türkiye hakkından soyutlamak için emekleri sarıp hakkını evrensel bir cerçeveye oturtmak için binbir tertip içinde olan Londra ve Washington kaynaklı dâlî ve korkunç kuvvetler yapmışlardır.

«... Ertesi günü İngiliz Sefiri Devlet Başkanını ziyaretinde şu sözleri söyledi: Her memlekette bir ordu mevcuttur, ordusu olmıyan bir siyetlerin kıskılmasına yol acar. Siz bareketten sekiz saat sonra bütün yasakları kaldırdınız. Hapishanelerdi cezinuz ve siyasi suçluları derhal birakttınız. Bu şaşılacak ve hayran olunacak bir şey.» (Bazı Gerceker - Cocuklarımız, s. 21)

27 Mayıs'ın hemen ertesinde İngiliz Sefiri «hayranlık» içindedir. Bu hayranlık, Temmuz 1960 cyında biraz azalır gibi olursa da, sonuçta yabancı temsilcilerin cikarlarının zedelenmeyeceği ve işbirliğinin da ha güzel olacağı anlaşılınca mesele kolmıyacaktır.

Kasım'da devrilmeyip devireyd, bugün belki eski D.P. mensupları sağ olurdu.

c) Bazı eski D.P.lilere yakınlık da gösteren Türkeş, eski D.P.li kara yapılan hakaze işlere müdahale ettiği zaman, «bunları önleme gayretlerimiz cleyhimize oldu» diyor. Ne münasebet? Aksine, eski D.P.lilerin tek umudu haline gelmeye başlıyor ve puan topluyordu Türkeş... Tâ ki, 13 Kasım pazar sabahına kadar...

d) İktidar yolunda «Kültür Dernekleri 20 ekipte köylere kültür seferine başladı» Türkeş, 13 Kasım, bu «Kültür Derneklerin» meselesine de son verdi.

Sapma: 13 Kasım değil, 27 Mayıs'ın ayaklarının halk katına inememesi, finans-kapital canavarının kanlı dişlerine caresiz bir biçimde düşmesiydi...

Devam edecek).

18.00 BİR KÖPEĞİN SERÜVENLERİ
— «Yanlış Alarm» adlı bölüm yayınlanacak. (Dizi sürüyor)

18.30 OYUN
— Çocuklara yönelik bir televizyon oyunu (izleyelim)

19.00 SPENCER'İN PİLOTLARI
— İlk kez bugün başlıyor «Gösteri» adlı bölüm yayınlanacak (İlginç olabilir)

20.00 HABERLER

20.45 BEŞ DAKİKA
— «Niçin Evlenmiyorlar?» adlı bölüm yayınlanacak (Yazarlı).

20.50 CUMARTESİ GECESİ
— Ali Rıza Gündoğdu, Ayla Dikmen, İskender Doğan ve Aydın Urgal katılacaklar. (Bir saat müzik-parodi)

21.50 TELEVİZYON FİLMİ
— «Büyük İsyan» adlı film yayınlanacak (İzlenebilir).

23.20 GÜNE BAKIŞ

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
05.05 Güneydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 HAFTA SONU
12.55 Reklâmlar
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
15.00 Kısa Haberler
15.01 Sarkılar
15.20 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
15.45 Silâhlı Kuvvetler Saati
16.05 Çok Sesli Koro
16.20 Türk Müziği
Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.02 Dede Korkut
17.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
20.15 Konuşa Konuşa
20.35 Sarkılar
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.17 Sarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 Sevdalar Geçidi
22.30 Klâsik Batı Müziği
23.00 HABERLER
23.10 CUMARTESİDEN PAZARA
00.05 Kısa Haberler
01.00-05.00 GİCE YARIŞ